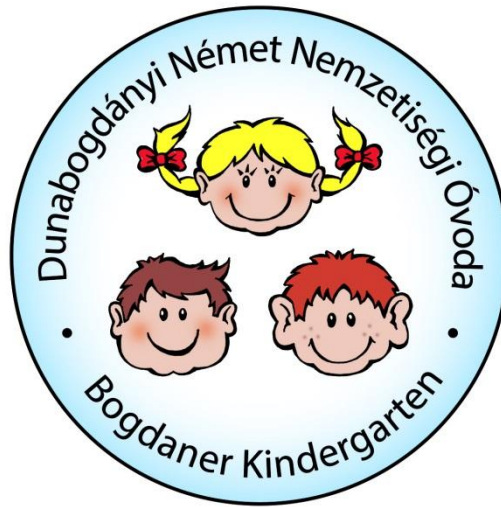

**KÉTNYELVŰ
PEDAGÓGIAI PROGRAM
2025.**

**ZWEISPRACHIGES
PÄDAGOGISCHES PROGRAMM
2025**

Tartalom:

1. ÓVODÁNK: ÓVODA ADATAI.....	4
1.1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA.....	4
1.2. GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉP.....	6
2. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI.....	7
2.1. Az egészséges életmód alakítása.....	8
2.1.1. Gondozás, egészségvédelem	9
2.1.2. Egészségnevelés.....	11
2.1.3. Környezeti nevelés.....	12
2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	13
2.2.1. Szocializálódás és az értékorientált közösségi nevelés alakulásának szintere	14
2.3. Az óvodai nevelés módszerei	17
2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
2.5. Német nemzetiségi nevelés.....	19
3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	21
3.1. Személyi feltételek	21
3.2. Tárgyi feltételek.....	22
3.3. Az óvodai élet megszervezése	22
3.3.1. Hetirend	22
3.3.2. Napirend	23
3.4. Az óvodai élet ünnepei	26
3.4.1. Kötelező ünnepek.....	27
3.4.2. Javasolt ünnepek	28
3.5. Az óvoda kapcsolatai.....	28
4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	32
4.1. Játék	32
4.1.1. Szabad játék.....	33
4.1.2. Kezdeményezett játék	33
4.2. Verselés, mesélés.....	36
4.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	41
4.5. Mozgás.....	44
4.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	48
4.6.1. Környezeti nevelés.....	48
4.6.2. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal.....	50
4.7. Munkajellegű tevékenységek.....	51
4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	53
5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE ÓVODÁNKBAN	57
5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	57
5.1.1. Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése	57
5.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése	59

5.1.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	60
5.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	62
5.3. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése	63
6. GYÓGYPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	63
7. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN.....	64
8. SZÜLŐK ÁLTAL IGÉNYELT SZOLGÁLTATÁSOK	65
1. UNSER KINDERGARTEN	68
2. DIE ORGANISATION DES KINDERGARTENLEBENS	72
2.1. Tagesablauf	72
2.2. Wochenplan	74
2.3. Feiertage im Kindergarten	74
2.3.1. Obligatorische Feiertage	75
2.3.2. Vorgeschlagene Feiertage	75
3. TÄTIGKEITSFORMEN IN DER SPRACHERZIEHUNG UNSERES ZWEISPRACHIGEN KINDERGARTENS	76
3.1. Spieltätigkeit	76
3.2. Literarische Erziehung	77
3.3. Musikalische Erziehung.....	78
3.4. Bildnerisches Gestalten.....	79
3.5. Bewegungserziehung.....	80
3.6. Aktives Kennenlernen der Umwelt.....	81
3.6.1. Umwelterziehung.....	81
3.6.2. Mathematische Erziehung	82
3.7. Aktivitäten mit Arbeitscharakter	83
3.8. Lernen während der Aktivitäten	84
4. KONTAKTE.....	86
4.1. Der Kindergarten und die Familie.....	86
4.2. Weitere Kontakte	87
FELHASZNÁLT IRODALOM:	88
LITERATUR	90
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	92

1. ÓVODÁNK: ÓVODA ADATAI

<u>Intézmény neve:</u>	Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda
<u>Rövid neve:</u>	Dunabogdányi Óvoda
<u>Német neve:</u>	Bogdaner Kindergarten
<u>Az óvoda címe:</u>	2023 Dunabogdány, Óvoda u. 2-4.
<u>Az óvoda telefonszáma:</u>	+36-26-391-075
<u>E-mail:</u>	ovoda@dunabogdany.hu
<u>Az óvoda fenntartója:</u>	Dunabogdány Község Önkormányzata 2023 Dunabogdány, Kossuth Lajos u. 76.
<u>Képviselője:</u>	Intézményvezető
<u>Alapító okirat kelte:</u>	A módosításokkal egységes szerkezetben: 2012.12.10. Módosító okirat: 2021. 08. 31.
<u>Az alapító okiratban meghatározott maximális gyermeklétszám:</u>	149 gyermek
<u>Az óvodai csoportok száma:</u>	6 gyermekcsoport
<u>OM- azonosító száma:</u>	032879
<u>Weboldal:</u>	http://www.dunabogdany.hu/intezmenyek/ovoda bogdanyovi.hu
<u>Az óvoda alapítványa:</u>	Dunabogdányi Óvodáért Alapítvány
<u>Az Alapítvány weboldala:</u>	http://www.dboalapitvany.hu/

A program felülvizsgálatát és módosítását a nevelőtestület végezte.

A program benyújtója: intézményvezető

Érvényesség: 2025. szeptember 1-től

1.1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Dunabogdány, a Dunakanyar részeként, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó Visegrádi hegység lábánál, közvetlenül a Duna partján, a 11-es főút vonalán, Budapesttől 36 km-re festőien szép környezetben található. A község lakóinak egy része német nemzetiségű, lélekszáma kb. 3200 fő.

Intézményünk a falu centrumában, a Dunabogdányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Sportcsarnok, Tanuszoda, és Orvosi rendelők közelében áll.

Hatcsoporthoz tartozó óvodánk folyosóval összekötött, két épületszárnyban működik. Az egyik épületszárny 2004-ben, a másik 2021-ben épült. Az épületbe lépőt először a tágas összekötő folyosó fogadja, melyben az intézmény különböző eseményei méltó körülmények közt szervezhetők meg. Mindkét épületben három-három csoport található. A tágas, világos csoportszobák mindegyikéhez terasz, kényelmes öltöző és jól felszerelt mosdók tartoznak. Az épületekben megtalálhatóak a gyermekek általános és speciális fejlesztéshez szükséges helyiségek, mint fejlesztő és logopédiai szoba. Az óvodához tartozó régi épület több mint százéves. Jelenleg tornaszobaként használjuk.

A korszerű eszközökkel felszerelt helyiségek ideálisak az integrált nevelés biztosítására, a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátására is. A játszóudvar és a kert árnyékos, füves területeivel, mozgásfejlesztő játékaival elegendő mozgásteret biztosít gyermekeinknek. A 2013-ban alapított Dunabogdányi Óvodáért Alapítványnak nagy szerepe volt, és van az óvoda környezetének kialakításában, fejlődésében. A korszerű óvodai udvar biztonságos teret ad a gyerekek mindennapos szabad levegőn való mozgásához.

Intézményünket 1898-ban alapították részben azért, hogy a német nemzetiségű gyerekek magyarul is megtanuljanak beszélni, így készítették fel őket az iskolára annak idején. Mára ez a feladat annyiban módosult, hogy gyermekeinket mi ismertetjük meg a nemzetiségi nyelvvel és hagyományokkal, hogy a későbbiekben se merüljön feledésbe hovatartozásuk.

1970 óta óvodánk nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda. Nevelési gyakorlatunk alapja a nyelvhez, a környezethez, a tájhoz, az itt élő emberekhez kötődő érzelmi viszony megalapozása. Az óvodai életünk, napirendünk, tevékenységeink nagy részében mindkét nyelv használata érvényesül. Fontosnak tartjuk a német nyelv megszerettetését, melyet játékon, játékos szituációkon keresztül, sok énekkel, verssel, mondókával, mesével tarkítva ismertetünk meg a gyerekekkel.

A nevelés mind a hat csoportban két nyelven folyik (német-magyar), mindig szem előtt tartva a gyerekek életkorát, egyéni eltérő fejlődési ütemét.

Csoportjaink heterogén vagy homogén összetételét a mindenkori létszám határozza meg.

PEDAGÓGIAI ELVÜNK: érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, a különbözőségek elfogadására és megismerésére nevelő, élménygazdag mindennapok megteremtése. Tevékeny, sokszínű óvodai életet kívánunk megteremteni, melynek során a gyermek alapvető és legfontosabb tevékenységi formájának a játékot tekintjük; hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyerekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatását, megfelelő időt biztosítva a szabad játékra.

Óvodásaink természetes egységükben ismerkednek a világ dolgaival. Tiszteletben tartjuk a gyermek egyéniségét, érdeklődését. Segítjük önkifejezését, személyiségének természetes fejlődését – a gyermek választhat, alakíthat, felfedezhet, tévedhet is. Tehát a gyermeket úgy állítjuk középpontba, hogy élményekkel gazdagítjuk életét.

Az évszakok változásaira, a hónapok aktualitására, az ünnepekre épülnek a játéktevékenységeket gazdagító, továbbfejlesztő témák.

Felvállaljuk a községünkben élő, sajátos nevelési igényű (testi-, érzékszervi-, beszéd fogyatékos, autista) gyermekek nevelését, az Alapító Dokumentumban meghatározottak szerint. A mozgásfejlesztéshez és a tanulási zavarokat megelőző, ill. korrigáló terápiához használt eszközök segítik fejlesztőmunkánkat, az iskolai kudarcok elkerülését. Közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Nevelőmunkánk részét képezi a differenciált nevelés, amely lehetőséget ad a gyermekek egyéni fejlesztésére.

Óvodánkban a gyermekeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Az egymást segítő nevelés érdekében törekszünk a szülőkkel való szoros együttműködésre.

1.2.GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉP

„Ha jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot...

Ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát...

Ha terved egy életre szól, EMBERT nevelj!”

(kínai bölcsesség)

GYERMEKKÉPÜNK

Abból a tényből indulunk ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy meglévő hátrányai csökkenjenek, ennek következtében az esetleges előítéletek kialakulása ne kapjon teret.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érezzék magukat a gyermekközösségben.

Tiszteljék szüleiket, az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő munkatársakat, bizalommal forduljanak hozzájuk. Bátran, egészséges önbizalommal, jól kommunikáljanak, érzelmeiket képesek legyenek verbális és nonverbális módon is kifejezni, érdeklődőek, sok-sok tapasztalattal felvértezettek legyenek. Ügyesen mozogjanak, szeressék a sportot, a különböző művészeti tevékenységeket. Magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett legyen, szeressék és védjék a természetet.

ÓVODAKÉP

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet, biztonságot adó környezet színterét nyújtaná a gyerekeknek, ahol napjuk nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetik, kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló, mindig megújulni képes óvodapedagógusok irányításával.

Óvodánk melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias, bizalmat árasztó légkörével elsősorban a szabad játékkal és mozgással készíti fel a gyerekeket az életre. A gyermekek és a szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket. Ehhez az itt

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI

ALAPELVÜNK, hogy:

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége
- a gyermekek jogait, emberi méltóságát tiszteletben tartjuk és megerősítjük
- a gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezz
- mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeit vesszük figyelembe
- az óvodánk inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét
- az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására
- az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását
- törekszünk az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére

Óvodai nevelésünk célja:

- Óvodásaink nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, változatos tevékenységeken keresztül.
- Egyéni fejlesztések beépítésével célunk a hátrányok kiegyenlítése, az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).
- Érzelmi biztonságot nyújtó kétnyelvű óvodai környezet biztosítása.
- További célunk a nemzetiségi kultúra megismertetése és ápolása, a német nyelvhez való pozitív viszony kialakítása és a hagyományok tovább örökítése, a játék, a mese, a zene és a manuális tevékenységeken keresztül.

Óvodai nevelésünk feladatai:

- Óvodásaink testi-lelki és szociális szükségleteit szeretetteljes, nyugodt légkörben történő kielégítése.
- Segítjük, alakítjuk optimális fejlődésüket annak érdekében, hogy társakkal, felnőttekkel kooperatív, együttérző és együttműködő kapcsolatot alakítsanak ki.
- Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk az egészséges és biztonságos környezetet, melyben lehetőséget adunk napi mozgásszükségleteik kielégítésére (egészségmegőrző szokások kialakítására).

- Megismertetjük gyermekeinkkel a szűkebb, tágabb környezetet, mely megalapozza a szülőföldhöz való kötődést.
- Gyermekeinket a különbözőség elfogadására neveljük, igyekszünk kialakítani bennük olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, őszinteség, segítőkészség.
- Fontos feladatunknak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, a pedagógiai tapasztalatok átadását, segítségadást a nevelésben.
- Minden területen fejlesztjük gyermekeinket, hogy készen álljanak az iskolai életre és a tanító elfogadására.

2.1. Az egészséges életmód alakítása

2.1.1. Egészségre nevelés és környezeti nevelés

„Az egészség a legjobb befektetés a jövő számára!”

„Az egészség alapvető, mással nem helyettesíthető érték!” (WHO)

Az egészséges életmódra nevelés mai életünkben felértékelődött, fontossága hosszú távon meghatározza a felnövő gyermekek önmaguk által kialakított életstílusát. Az egészséges életmód magába foglalja a környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét. Az egészség számunkra testi-lelki és szociális elégedettséget, harmóniát jelent, nem csupán a betegség hiányát.

Célunk:

Az egészséges életvitel iránti igény megalapozása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, egészségük védelme.

Feladatunk:

- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása: a környezet a gyerekeket érő külső hatások összességét jelenti, amelyhez egyéni fejlettségük és egészségi állapotuk szerint eltérő módon és mértékben képesek alkalmazkodni, ehhez a szokásokat kialakítjuk.
- Helyes életritmus kialakítása: óvodánk napirendjét a gyerekek élettani szükségleteinek figyelembevételével szervezzük meg, ügyelve a nyugodt élettempó biztosítására.
- Fontos feladatunk a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, a gyerekek testi épségének védelme, óvása és megőrzése.

- A gyerekek higiénés nevelése: az alapvető tennivalókra szoktatjuk a gyermekeket – tisztálkodás, WC használat, kulturált étkezés, környezeti higiénia és rend, balesetmentes viselkedés.

2.1.1. Gondozás, egészségvédelem

A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a gyermekek szükségleteinek kielégítését, fejlődését, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, egészséges életmódjuk kialakulásához.

Célunk:

Az egészséges személyiség fejlesztése érdekében a személyes képességek fejlesztése, valamint a gyermekek testi, lelki és mentális fejlődésének elősegítése.

Feladatunk:

- Az egészséges életmód kialakításának érdekében az együttműködési formák keresése a családdal.
- A gyermekek táplálkozási, tisztálkodási, öltözködési készségei alakulásának elősegítése.
- A csoportokban egységes gondozási szokások kialakítása.

Táplálkozás

- Gondoskodunk az ízléses terítésről, a kulturált étkezés feltételeiről (halk beszélgetés, megfelelő eszközhasználat)
- Folyadék egész nap a rendelkezésre áll, így mindenki egyéni szükségleteinek megfelelő mennyiséget fogyaszthat. Emellett a nap folyamán felhívjuk a figyelmet a rendszeres folyadékbevitel fontosságára.
- Ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermeket az étel elfogadására (az étvágytalan gyerekeket sem erőltetjük soha, de ennek okait igyekszünk kideríteni)
- Fontosnak tartjuk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését.
- Diabmentor szakmai továbbképzésen részt vett óvodai dolgozók segítségével biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek speciális ellátását, ha a szülő vagy törvényes képviselő ezt kérvényezi. Mindezt a gyermek gondozását végző orvos szakmai iránymutatása és a szülő által írt intézkedési tervalapján végezzük.
- Vállaljuk a szülő, vagy törvényes képviselő által irányunkba jelzett és kérvényezett, ill. orvosi szakvéleménnyel rendelkező speciális táplálkozási igényű gyermekek ellátását.

Testápolás

- A gyermekek egészségügyi szokásainak, szükség szerinti tisztaságigényük kialakulását szolgálja.
- Igyekszünk összehangolni az otthoni és az óvodai szokásokat – a gyerekek ebéd után fogat mosnak. (kivéve a járványhelyzetet)
- Fésülködés lehetőségének megteremtése, annak tudatosítása, hogy a haj rendezettsége hozzátartozik a jól ápoltsághoz.
- Fontosnak tartjuk az orrfújás helyes technikájának elsajátítását.
- WC használat: szokásrendjüket úgy alakítjuk, hogy a gyermek bármikor, nyugodt körülmények között végezhesse szükségleteit.
- Állandó figyelmeztetéssel, példaadással törekszünk a kézmosás alaposságára: folyóvíz alatt szappannal történjen, s töröljék szárazra kezüket – igyekszünk kialakítani, hogy ne csak ösztönzésre, hanem saját igényükből fakadva is észrevegyék a kézmosás szükségességét (pl. gyurmázás után).
- Környezettudatos magatartás megalapozása: pl.: használat után a csapok elzárása, megfelelő mennyiségű WC papír használata.

Öltözködés

- Igyekszünk elérni, hogy öltözködésük legyen többretegű, kényelmes, célszerű, az időjárás változásaihoz igazodó, könnyen fel-és levehető.
- A váltócipő olyan legyen, ami tartja a lábat, és nem balesetveszélyes.
- Testnevelés foglalkozásokra átöltözés: cipőcsere, és a felsőruházat levétele (szoknya, öv, szorosabb nadrág).

Mozgás

- A játékos mozgásoknak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani.
- Igyekszünk lehetővé tenni, hogy gyermekeink annyit mozogjanak, amennyit akarnak.
- Sétákat, kirándulásokat szervezünk, mely a mozgásigény kielégítésén túl együttes élményt is jelent a gyermekeknek és a szülőknek egyaránt.
- Kirándulásoknál ügyelünk arra, hogy a megtett út hossza igazodjék a gyerekek életkorához, teherbírásához.

Pihenés, alvás

- A pihenés fontos feltétele a megfelelő nagyságú fektető.
- Alvás előtt és alatt a folyamatos szellőzést biztosítjuk.

- Fontosnak tartjuk az elalvás előtti nyugodt légkör megteremtését, mesével, énekkel, simogatással.
- Életkorhoz igazodó, rugalmas pihenési időt biztosítunk.
- Szem előtt tartjuk, hogy az a gyermek aludta ki magát, akit nem kell ébresztgetni, magától ébred.
- Folyamatosan kelnek fel és uzsonnáznak a gyerekek, alvó társaikat nem zavarják.

Életvezetési készségek fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelésen és a gyermek testi fejlődésének elősegítése mellett az egészséges életvitel igényének kialakítása az óvodai életkorban kiemelt jelentőségű. Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.

Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul a gyerekek igénye a személyi és a környezet higiénére, mozgásos életmódra, kulturált étkezésre.
- Kialakul a gyerekek igénye az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére.
- A gyermekek a szokásrendszernek megfelelően önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, önállóan használják a papírsebkendőt.
- Önállóan döntenek az ételek mennyiségének megválasztásában, készségszinten használják a kanalat, kést, villát.
- Önállóan öltözködnek, ruhájukat ki-begombolják, összehajtják.

2.1.2. Egészségnevelés

Az egészségnevelés kiemelt helyen szerepel az óvodai mindennapokban. Az egészség fejlesztése a kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben.

Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik (ha kell, korrigálják). Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Ezt a sajátos pedagógiai tevékenységet nevezzük egészségpedagógiának (Székely 2005).

Gyermekekben az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, ezért az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület (Székely 2003).

Az egészségnevelő munkában a hangsúly az egészséges magatartás kialakítására (fejlesztésre, edzésre, életmód alakításra), a betegségek megelőzésére irányul. Az egészségnevelés fő területei:

- az élet és testi épség védelme
- az egészség védelme és fejlesztése, egészséggondozás
- az egészséges táplálkozás biztosítása
- elegendő mozgáslehetőség és játéklehetőség, rendszeres testedzés
- a világ tevékeny megismerése értelmi, érzelmi fejlesztés

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatnak és a köznevelési rendszernek is feladata van. A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. Az óvodai szokások megszilárdulásának feltétele a szülőkkel való együttműködés. Erre a célra alkalmasak a közös szülői programok, higiénés és sportrendezvények.

Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Az óvoda mindennapi nevelési programja az egészségvédelemre és egészségfejlesztésre épül, az egészségnevelés, az óvodai élet valamennyi szakaszára vonatkozik. Bár az egészség megléte, azaz az egészséges állapot önmagában nem határozza meg valamely nevelési feladat sikerét, de hiánya mindenképpen nevelési „akadálykén” hat vissza. A nevelés tehát a testi (szomatikus) nevelésre alapoz. A fizikai egészségfejlesztési lehetőségeiként az óvodai nevelés során az alábbiak adottak: az egyéni és közösségi egészségfejlesztés (személyi higiénia), a környezet védelme (környezeti higiénia), a gyakrabban előforduló betegségek megelőzése, testi rendellenességek megelőzése ((Pirosné,2018)

A környezethigiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását: a csoportszobák szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán tartását, gondozását, a helyiségek, mellékhelyiségek takarítását. A nevelés kitér a természet megvédésére, a hulladék kezelésére, az energiával való takarékosagra, amit beemel az óvodai nevelés kompetenciájába.

2.1.3. Környezeti nevelés

Hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelés, a környezettudatos magatartás magalapozására, a fenntarthatóság értékrendjének megismertetésére. Kiemelt figyelmet fordítunk településünk természeti, társadalmi, kulturális jellegzetességeire, adottságaira, a helyi értékek feltérképezésére.

Óvodánk esztétikus tárgyi környezete segíti a gyermekek és a szülők környezettudatos magatartásának kialakítását.

Célunk:

A gyermekek érdeklődésének felkeltése, fenntartása a környezetbarát és környezettudatos életmód iránt.

Feladatunk:

- A tevékenységformákon keresztül környezettudatos, a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása, pozitív viselkedési formák és magatartásmódok megalapozása.
- Olyan szokások, szabályok tudatosítása a gyermekekben, melyekkel környezetüket (természeti és tárgyi környezetüket) óvják, védik.
- A szabadban való mozgás, séták, kirándulások megszerettetése.
- A fenntarthatóságra nevelés erősítése, környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.
- Takarékos energiahasználat szokásainak kialakítása, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságának hangsúlyozása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Kialakul a gyermekekben a környezettudatos magatartás.
- Tudatosodik és szokássá válik számunkra, hogy a természeti, társadalmi környezetüket óvják, védjék.
- Igényükké válik a szabadban való mozgás, séta, kirándulás.
- Szívesen vesznek részt a sétákon, kirándulásokon, amelyeken odafigyelnek környezetük megóvására.
- Szokásukká válik a környezet védelméhez kapcsolódó takarékos energiahasználat, vízhasználat.
- Megismerik és megtanulják a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, lehetőség szerint alkalmazzák is.

2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Alapelvünk: a külső vezéreltségű fegyelem helyett, a belső indíttatású fegyelem, vagyis az önfegyelem, önkontroll kialakítását támogató módszereket, eljárásokat választjuk.

Célunk:

Az eredményes óvodai nevelés érdekében az egyéni bánásmód és a közösségi nevelés összehangolása.

Problémás vagy nehezen kezelhető gyermekek esetében (akik nehezen tudnak beilleszkedni, alkalmazkodni, megsértik a közösségi szokás-, szabályrendszerét, viselkedésükkel zavarják a közösség többi tagját), elsődleges feladatunk a magatartászavar okainak felismerése, megfogalmazása és a megoldás keresése.

Feladatunk:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkört teremteni a befogadástól az óvodáskor végéig.
- Az csoportban dolgozó felnőttek részéről olyan elfogadó magatartás nyújtása, mely ösztönző, bátorító és megerősítő.
- A gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot erősítése.
- Környezetünkben olyan feltételek teremtése, melyben elősegítjük a gyermekek érzelmi intelligencia fejlődését.
- Elősegíteni erkölcsi tulajdonságaik (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratuk (ezen belül: önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk, feladattudatuk, szabálytudatuk) fejlődését.
- Szeretet és kötődés, élménybefogadás képességének fejlesztése.
- Községi nevelés, az egymásra való odafigyelés, egymás segítése.
- Közös élményekre épülő tevékenységek szervezése, lehetőség szerint szülők bevonásával is, ezáltal alakítjuk a csoporttudatot, az összetartozás érzését.
- A közösségi élet szokásainak kialakítása, felállítjuk az együttélés szabályait, amelyeket példamutatással betartatunk.
- A felmerülő érzelmi zavarok okainak felderítésére, a hátrányos körülmények kompenzálására teszünk kísérletet.
- A gyermekek nyitottságára építve segíteni szűkebb és tágabb környezetük megismerését, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.

2.2.1. Szocializálódás és az értékorientált közösségi nevelés alakulásának színtere

Új gyermekek fogadása, befogadása

„A gyermeket tisztelettel kell fogadni, szeretetben kell felnevelni és szabadságban kell elengedni. „(Vekerdy Tamás)

A befogadás mély, humánusabb tartalommal bír, mint a beszoktatás, mert minden egyes gyermek igényeit, test-lelki szükségleteit figyelembe veszi. Ebből következik, hogy a befogadás személyes, egyéniséghez igazodó, differenciált módon való megvalósulás.

Az óvodába különböző gyerekek érkeznek, különböző családi környezetből és mindenkinek különböző szintű szükségletei lehetnek. Az óvodába lépő gyerekek nem az óvodára szocializáltan érkeznek, ugyanakkor szociálisan érettek lehetnek az óvodára. Úgy jó befogadni a gyermeket az óvodai életbe, hogy elfogadjuk olyannak amilyen. Elfogadjuk őt a meglévő tapasztalataival, szokásaival, neveltségi szintjével. „Az elfogadás olyan, mint

a termékeny talaj, ami lehetőséget ad az apró mag számára, hogy azzá váljon, amivé fejlődni képes.” (Thomas Gordon)

Gyermekeink óvodai élete a befogadással kezdődik. Olyan változás történik életükben, amit még soha nem éltek át. Gondoljunk arra, hogy a gyermek az otthont, a megszokott biztonságot veszíti el. Éppen ezért éreznünk kell a felelősséget a befogadás időszakában, arra kell törekednünk, hogy minél kellemesebb érzéseket keltsünk a gyermekben.

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Az óvónő a szülőkkel közösen teremti meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

Óvodánkban nagyfokú körültekintéssel tervezzük meg az újonnan érkező gyermekek befogadását. Lehetőséget teremtünk a szülőknek és gyerekeknek arra, hogy az óvodába lépés előtt közösen ellátogassanak óvodánkba. Az óvodapedagógusok a családlátogatások során megismerkednek a családokkal és azzal a környezettel, ahol a kisgyermek él. A családlátogatások során igyekeznek minden olyan információt megtudni, ami fontos és hasznos lehet az óvodai élet során.

Ha lehet, fokozatos időcsökkentéssel vegyenek részt a szülők ebben a folyamatban. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyerekek napirendjét, szokásait. A gyerekek behozhatják azokat a tárgyakat, melyekhez ragaszkodnak.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények átélése az óvodáskor végéig biztosítja a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. A gyermekeknek legyen lehetőségük minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani. Az otthonosság érzetének megerősítését szolgálja a „gyermekkincseknek” biztosított tároló hely, ahová a gyermekek személyes tárgyaikat tehetik.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése fontos feladatunk.

A gyermek pozitív kapcsolatait csak úgy alakulnak ki, ha biztonságban és jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk-biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermek közössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek, aki irányítója, társa a gyerekeknek. Szerepe kulcsfontosságú!

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet a korlátokkal együtt!

A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvónő az egész csoport előtt álló feladatokat, minden gyerek számára –egyéni sajátosságait figyelembe véve- érthetővé, vonzóvá tudja tenni. A gyermekek neveléséhez először meg kell teremteni a jó kapcsolatot a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.

Bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni jellemzőit megismerheti az óvónő, ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek.

Az óvónő segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű társaikat.

Hassa át a közösségfejlesztő munkát az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.

A bátorító nevelés elvei a gyermek-gyermek, felnőtt- gyermek kapcsolatában:

- A felnőtt próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg- a gyermeket.
- Utasítás helyett igyekezzon kérdezni.
- A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- A felnőtt biztosítson a gyermeknek tevékenységéhez nagy szabadságot, a határok pontos megjelölésével, a többszöri „határátlépésnél” vezessen be szabályokat.
- A felnőtt legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolást.
- A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását.
- A felnőtt a kialakult konfliktusok során a gyermekkel fogalmaztassa meg érzéseit és segítse azok feldolgozásában.
- A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakulhasson. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek.
- A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazás jelenjen meg. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzendő a megbántás, a hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás.
- A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észre véteti, és a sikertelenséget segít elviselni.
- Utasítás helyett a felnőttek adjanak a gyermekeknek választási lehetőséget, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és változásra-változtatásra képessé váljanak.
- A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A szociális érzelmek terén: együttérzés, segítőkészség, bizalom, részvét, örömszerzés, bánat-fájdalom okozás felismerése, átélése.
- Az esztétikai érzelmek terén: a szép iránti fogékonyság, művészi élmény befogadása.
- Az erkölcsi érzelmek terén: igazságosság, lelkiismeretesség, felelősség érzés, őszinteség, igazmondás.
- Szociálisan éretté válnak a sikeres iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez.
- A gyerekek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak.
- Szívesen tevékenykednek a közösségért.

Migráns gyermek fogadása

Migráns gyermek az, akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelv:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben keressük.

A migráns gyerekek interkulturális neveléséből adódó óvónői feladatok:

Felkészülés a gyermekek fogadására:

Az óvónő felkészülése a gyermekek fogadására a szülőkkel és a gyermekekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasnia. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megérthesse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a csoportban dolgozó felnőttekkel is megbeszélni.

Az érkező gyermek fogadása:

- A migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőknek, kirekesztettnek érezheti magát.
- Nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyerekek beszédét, és őt sem értik a többiek.
- Fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól.

Az óvónő legfontosabb feladata a kezdeti időszakban a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása, értékként való bemutatása szükséges a többi gyerek számára. A más kultúrákról, a bőrszínről, az etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyerek érdeklődési körét – játék, mese, vers, ének, zene, tánc – figyelembe véve valósítható meg. A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek a leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

2.3. Az óvodai nevelés módszerei

Nevelési céljaink elérése érdekében tervszerűen, meghatározott sorrendben alkalmazunk különböző eljárásokat, eszközöket. A személyiségre történő pedagógiai hatás a gyermek ismeretkörét, érzésvilágát, meggyőződését, akaratát, cselekvési képességét fejleszti.

Nevelési módszernek nevezzük a pedagógiai tevékenységeknek, eljárásoknak azt a rendszerét, mely egy-egy nevelési feladat megoldására irányul.

A jutalmazás valamilyen teljesítmény elismeréséért jutalomban részesítés.

Nevelésünkben vezérelv a jutalmazás a büntetéssel szemben.

Tárggyal nem jutalmazunk. A metakommunikáció eszközeit alkalmazzuk – simogatás, ölbevétel, elismerő tekintet, stb.

A szóbeli elismerés lehet egyéni és a közösségnek szóló, de mindig konkrét.

A túlzott dicséretet kerüljük, mert hatását veszti.

A büntetés valamely elítélendő viselkedési forma, cselekedet helytelenítésének kifejezése.

Lehetőleg elkerüljük, végső eszközként alkalmazzuk.

Pszichológiailag büntetésnek számít minden olyan tevékenység, amely egy adott cselekedet következményeként annak megismétlését akarja megakadályozni, a visszatartást tűzve ki célul.

A figyelmeztetést, a megbeszélést, a meggyőzést, a metakommunikációt használjuk, helytelenítő magatartást tanúsítunk, esetleg kiemeljük a konfliktusos szituációból a gyermeket, és másik játékhelyzetet ajánlunk fel.

Akkor pozitív hatású, ha megfelelő időben és módon, a tettel arányos mértékben alkalmazzuk.

2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladatok megvalósulásának minden mozzanatában.

A szocializáció folyamán a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyerekek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Az ismeretek csak akkor képezik a rugalmas gondolkodás alapját, ha a gyerekek az alapot adó szenzomotoros cselekvéseket elsajátították. A gyerekek gondolkodását és beszédét ezért fontos cselekvéssel összekapcsolni. A cselekvés, a gondolkodás és a beszéd elválaszthatatlan egymástól a gyerekek beszédfejlődése során. A gondolkodás a cselekedtetés, tevékenység által fejlődik. Az óvodáskor alatt a gyerekek gondolkodása a tárgyakkal való manipulálástól a gondolati tevékenység felé halad, az óvodáskor végére képszerűvé válik.

Célunk:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelünk. A természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására törekszünk.

Feladatunk:

- A gyerek életkorának, nyelvi fejlettségének (melyet meghatároz a család szociokulturális háttere) érdeklődésének megfelelő beszédhelyzet teremtése és a gyerekek beszédkedvének felkeltése.
- Változatos élményekkel (mese, vers, bábozás, séta, játék) és az óvónő beszédpéldájával, a kifejező hanghordozásával a választékos szókincs, az érzelmeket megjelenítő viselkedés fejlesztése.
- Helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció formáinak alakítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakulnak az érthető, kifejező beszédképesség alapjai.
- Környezetükben megfelelően kommunikálnak.
- Beszédképességük, beszédkedvük erősödik.
- Kialakul beszédfigyelmeik.
- Élményeiket összefüggően, mások számára is érthető módon képesek elmondani.
- A sokoldalúan szerzett tapasztalat- és ismeretanyag által megfelelően gyarapodik szókincsük, lehetőségük adódik a választékos beszédre.

2.5. Német nemzetiségi nevelés

Óvodánk a német kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű óvodák közé tartozik, mely a német és a magyar nyelv fejlesztését egyaránt szolgálja.

Dunabogdányban a nemzetiségi tájnyelv már nem élő, szinte csak az idős őslakosok beszélik. A nyelvvesztési folyamat visszafordíthatatlan, ennek következményeként fokozatosan teret nyert az irodalmi német nyelv használata.

A legtöbb gyermek számára az óvoda az első élettér, ahol a német nyelvvel, kultúrával találkozik. A magyarországi német nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében a nemzetiségi kultúrával kapcsolatos hagyományok, értékek átadásával, az anyanyelvi környezet biztosításán keresztül a német nyelv ápolásával, a nyelvi fejlesztéssel biztosítjuk

önazonosságuk megőrzését, identitásuk tudatosítását, az ún. másodnyelv (német nyelv) iskolai tanulásának megalapozását.

A játékon, a mesén, a zenén, a manuális tevékenységeken, a mindennapi tevékenységeken és szituációkon keresztül lehetőség kínálkozik nyelvi helyzetek teremtésére. A visszatérő kommunikációs helyzetek segítik az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás megalapozását.

Nyelvi nevelésünk során nem a nyelv „tanítása” a cél, hanem elsősorban a személyiség kétnyelvű környezetben való fejlesztése, pozitív érzelmi viszony kialakítása a nyelv iránt. Német nemzetiségi nevelőmunkánk alapja, a „Leitbild”, a német nemzetiségi óvodák számára kiadott, a nemzetiségi nevelés irányelveit és fejlesztési terveit tartalmazó dokumentum. Az abban megfogalmazott gondolatok irányadók számunkra.

Célunk:

Olyan kétnyelvű környezet kialakítása, mely a gyermekek megfelelő érzelmi biztonságban történő, kiegyensúlyozott kétnyelvű nyelvi készségének kialakulását biztosítja.

A német kisebbség nyelvének és kultúrájának megismertetése és elsajátítására való ösztönzés.

Feladatunk:

- A nyelvi nevelés szervezése során a tevékenységközpontúság elvének követése, a nyelv közvetítése mindig valamilyen tevékenységhez kötötten történik (különös figyelmet fordítva a gondozási tevékenységekre).
- A gyermekek nyelvi tudásának megfelelő egyszerű, visszatérő mondatmodellek és kifejezések használata, differenciálva a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően.
- Szituációkhoz köthető nyelvhasználat rendszeres visszatérésével az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás biztosítása.
- Német nyelvhasználatkor a nyelvi tartalomnak megfelelő mimika és gesztusok használata, mellyel megkönnyítjük a gyermekek számára a szövegértést.
- A német nyelv közvetítésekor a mintaadó beszédre törekvés.
- A másodnyelvet a mindennapi életből, a gyermekek szűkebb, illetve tágabb környezetéből vett témákon át történő közvetítése, többféle módon történő feldolgozása.

A játékon, tevékenységeken keresztül történő kisebbségi nevelés lehetőségei:

- Olyan tevékenységekbe ágyazot játékos nyelvi helyzetek teremtése, melyek nyelvi élményeket biztosítanak a gyermekeknek.
- A mindennapokban előforduló beszédhelyzetek (köszönések, kérések stb.) játékos szituációkba épülése.
- Cselekvéssel, utánzással megelevenített dramatizálások, rövid mesék a nyelvismeret tükrében.

- Játékos mozgással összekapcsolt mondókák, kiszámolók (tájnyelben is).
- Mozgásokkal kísért dalok, énekes játékok, melyek a kisebbségi nyelv nyelvi és zenei dallamának, ritmusának megismerését segítik.
- Manuális tevékenységek során történő szókincsbővítés a tevékenységhez kapcsolódó szavak közvetítésével.
- Utánzáson alapuló mozgásos játékok, társasjátékok.
- Német nemzetiségi kultúrkincsből merített népi játékok, táncok megismertetése (tájnyelven is).
- Helytörténeti gyűjtemény (Heimatmuseum) látogatása.
- Óvodai keretek között tartott német nemzetiségi hét szervezése.
- Nyelvi tapasztalatok, ismeretek szerzése spontán és szervezett keretek között.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a német kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- A gyermek: elsősorban a passzív, befogadó nyelvelsajátításra képes
- életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezik olyan (elsősorban passzív) szókinccsel, amely a későbbiekben lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket német nyelven tudja közvetíteni
- meg tud nevezni nemzetiségi nyelven személyeket, tárgyakat, eszközöket ismer mondókákat, verseket, egyszerű meséket, játékokat, táncokat nemzetiségi nyelven
- képes a kommunikációs helyzeteknek megfelelő egyszerű kérdéseket megérteni, kéréseket teljesíteni
- megismer német nyelvű, illetve a német nemzetiség kultúrájából merített dalokat, mondókákat, játékokat
- vannak ismeretei a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeiről
- felkészült a nemzetiségi nyelv tanulására az iskolában

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.1. Személyi feltételek:

A csoportban dolgozó óvónők összehangoltan, együtt terveznek, a feladatokat megosztva végzik.

A program sajátosságából adódóan nélkülözhetetlen, hogy a nevelőközösség azonosulni tudjon az óvodában folyó német nemzetiségi neveléssel.

Minden csoportban legalább egy nemzetiségi óvodapedagógus biztosítja a német nemzetiségi nevelőmunkát.

Óvodánkban 25 fő foglalkoztatására van lehetőség.

Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda

Óvodapedagógus	13 fő
Gyógypedagógus	1 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő
Dajka	6 fő
Óvodatitkár (részmunkaidőben foglalkoztatott)	1 fő
Konyhai dolgozó (részmunkaidőben foglalkoztatott)	1 fő
Karbantartó (részmunkaidőben foglalkoztatott)	1 fő
Pszichológus (heti 4 órában foglalkoztatja a fenntartó)	

3.2. Tárgyi feltételek:

Az óvoda épülete, udvara és berendezése a gyermekek nevelését, fejlesztését és biztonságát szolgálja.

Az intézmény esztétikuma, a rendelkezésre álló helyiségek tágassága, felszereltsége, a gyönyörű természeti környezet, a rendezett játszóudvar, változatos lehetőségeket kínálva hozzájárulnak nevelőmunkánk sikerességéhez. Az udvari játékok megfelelőségi, biztonságtechnikai tanúsítvánnyal rendelkeznek az előírások szerint.

A csoportszobák felszereltsége és játékelátottsága jónak mondható. Anyagi lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük.

Az eszközök karbantartása és beszerzése, a hiányzó eszközök pótlása a költségvetés és pályázatok függvénye.

A neveléshez nélkülözhetetlen IKT eszközök a jelenlegi igényeknek megfelelőek, de folyamatos cseréjük nélkülözhetetlen.

A magyar és német nyelvű szakkönyv állományunkat a változásoknak megfelelően folyamatosan bővítjük.

3.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, a hetirend és a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

3.3.1. Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend nem megmásíthatatlan, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot.

A hetirend összeállításánál arra figyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda

A csoportban dolgozó óvónők közösen készítik el az éves terveiket, az éves munkarend alapján. A tervek havi vagy kétheti - lebontásban, minden területre, részletes feladatokkal készülnek. A tervek minden területen, magyar és német nyelven is megjelennek.

A nevelési feladatok, a nevelőtestület által közösen elkészített, egész évre tervezett, életkorokra lebontva készülnek.

A hetirendet a csoport óvónői alakítják ki, figyelembe véve a gyerekek életkori sajátosságait, az aktuális programokat, ünnepeket.

Lehetséges az egy vagy két hétre szóló tervezés, szem előtt tartva a következőket:

- Egy téma köré csoportosítjuk a feladatokat. A tervezésnél egyre kevésbé választjuk szét mereven a tanulási tevékenységeket. Többnyire komplex szervezési formákat választunk. A komplexitás úgy jelenik meg, hogy minden nap egy adott hangsúlyos tevékenység köré szervezzük a különböző témákat, megjelölve az ehhez kapcsolódó irodalmi, zenei, képzőművészeti stb. alkotást.
- A hét egy napján kötelező a testnevelés foglalkozás.
- Nagycsoportosainknak heti egy alkalommal úszásoktatást szervezünk a Tanuszodában.
- Lehetőséget biztosítunk az egyházak részére a hitoktatásra.
- Nemzetiségi táncot szervezünk.
- Az óvodai élet tevékenységformáiban a magyar és a német nyelv használata érvényesül. A német nyelvet rugalmasan, a gyerekek életkorához, fejlettségéhez mérten használjuk a mindennapokban. Biztosítjuk a nyelvbarát csoportlégkört, ahol az óvónő a nyelvi modell.

3.3.2. Napirend

Az óvoda napi életében érvényesül, és a gyermek számára biztonságot nyújt az életkori összetételhez igazodó következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. A szokásrendszeren és az együttélésből fakadó kölcsönös érintkezésen keresztül fejlődik a gyermekek normarendszere, mely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.

A napirend az óvodai élet tudatos kialakításán alapszik. Napirendünkkel, a visszatérő tevékenységekkel biztosítjuk a gyermekek számára a rendszerességet, a csoportok, a gyermekek, az óvoda nyugalját, a gyermekek biztonságérzetét.

A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak.

A csoportösszetételtől függetlenül mindenütt igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani, megtalálva az egyes tevékenységek közötti helyes arányt, kiemelve a játék kitüntetett szerepét.

Az évszakokhoz igazodva, az óvoda sajátosságait figyelembe véve, a gyerekek mozgásigényét előtérbe helyezve tervezzük meg a csoportok napirendjét. A nevelési évben, az időjárástól függően szervezzük a szabad levegőn eltöltött tevékenységeket. Fontosnak tartjuk a téli időszakban is a szabad levegőn végzett rendszeres testmozgást (pl. szánkózás, csúszkálás, mozgásos játékok stb.)

A napirendet a gyermekek biológiai-, (életkor, alvás- és mozgásigény, étkezés) társas szükségleteit szem előtt tartva, a rendszeres időpontok fontosságát figyelembe véve alakítja ki óvodánkban az óvodapedagógus.

A napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyerekek személyiségfejlődését szolgáló események beilleszkedését. Főbb kereteit azonban helyesnek látjuk megtartani a gyerekek biztonságérzete, tájékozódása és a szokások alakulása érdekében. Az egyes csoportok tevékenységeinek időkeretét a csoportnaplók tartalmazzák.

Mivel a nevelési év nem zárul le május 31-én, a nyári időszakra (június 1 – augusztus 31.) tartalmas, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett tevékenységeket szervezünk összevonott csoportokban.

Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél lehetőséget ad a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosítson változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

Nevelési cél: a megfelelő és rendszeres életritmus, a napirend kialakítása.

- Óvodánkban két nyelven szervezzük a gyermekek óvodai életét.
- Fontos a tevékenységek közötti belső harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.
- A tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük a gyerekek életkori sajátosságait, és növekvő időtartamú foglalkozásokat szervezünk (5-35 perc)
- A felfokozott mozgásigény a gyermek életkori sajátosságai közé tartozik. A mozgásigény kielégítése történhet a napirend minden időszakában, a gyermekek mindennapi mozgáslehetőségének biztosításával, elegendő levegőzéssel, udvari mozgással, testnevelés foglalkozással.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. A tervezésnél figyelembe vesszük a gyerekek szükségleteire, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az óvónő a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi felnőttel.

Törekedni kell arra, hogy a napi tevékenységekben részt vevő felnőttek ismerjék, használják a nemzetiségi nyelvet (tájnnyelvet).

- Higiénés feltételek megteremtésével, a kulturált étkezésre szoktatással kívánjuk biztosítani a folyamatos reggelit és uzsonnát, valamint az ebédet.
- A délutáni pihenés időtartamát a gyerekek életkori/egyéni szükségletei határozzák meg.

- A gyerekek egyéni fejlettségétől függően választjuk meg a megfelelő szervezési formákat, mind a kötött, mind a kötetlen tevékenységekben.
- A tevékenységek a játékba integráltan szervezhetők, az egyéni és mikrocsoportos tevékenységek mellett az óvónő meghatározhat frontális foglalkoztatási formákat is.
- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- Az óvoda iskola átmenet támogatásának eszköze az irányított mindennapos mozgásfejlesztés (pl. mozgásos játék, futó-, bújó-, dalos stb.) is, mely kiegészül szervezett mozgásos tevékenységekkel (tervezett programok, séták, kirándulások és egyéb sporttevékenységek).

Napirendi intervallumok:

6⁰⁰ – 8⁰⁰

- Érkezés az óvodába, a gyermekek fogadása és játék összevont csoportban

8⁰⁰ – 12⁰⁰

- Párhuzamos tevékenységek: játék / szabad játék a csoportszobában
- Kötetlen, játékidőben kezdeményezett, vagy közös, együttes tevékenység
- Az óvodapedagógus által felajánlott választható tevékenységek kezdeményezett vagy irányított formában
- Iskola-előkészítő foglalkozás
- Folyamatos reggeli
- Mozdásfejlesztés (irányított vagy kezdeményezett formában)
- Játék a szabadban vagy séták, kirándulások

12⁰⁰ - 13⁰⁰

- Ebéd, tisztálkodás, készülődés a pihenéshez
- Mese, altató dal, vers

13⁰⁰ – 15⁰⁰

- Délutáni csendespihenő

- Folyamatos ébredés
- Tisztálkodás, uzsonna
- Szabad játék (felajánlott tevékenységek) időjárástól függően, csoportszobában vagy a szabadban.

16⁰⁰ – 17⁰⁰

- Játék összevont csoportban

A tág időkeretek betartásával a csoport óvónői maguk dolgozzák ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet, mely az évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

3.4. Az óvodai élet ünnepei

„Az ünnepnap azért kápráztat el,
Mert szürke napokból ragyog elő,
Ritkán, ahogy a nyakláncban tüzel
Itt-ott egy-egy igazi drágakő.”

(W. Shakespeare)

Az ünnep pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésnek. Közösségi tulajdonságok, esztétikai élmények elmélyítésére kerülhet sor általa. Az ünneplésben résztvevők a hétköznapiakból egy kiemelt, emelkedett hangulatú légkörbe kerülnek, ettől „feltöltődnek”, s ez kreativitásra, aktivitásra ösztönöz. Az ünnepek színvonalassága, szervezettsége óvodánkban hagyományokon alapszik.

Az ünnepek, megemlékezések rendezése és megtartása a gyermekek nemzeti identitástudatát alapozza, fejleszti, hazaszeretetüket mélyíti.

Az intézmény egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösségi élet formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják, a gyermekeket a felnőttek és egymás iránti tiszteletre nevelik.

Az ünnepeket hosszú időtartamú felkészülési idő előzi meg, mely biztosítja a gyermekek megfelelő érzelmi ráhangolódását, az életkoruknak megfelelő elmélyülést. Az ünnepek kellő színvonala minden óvónő belső szükséglete. Az ünnepekhez kapcsolódó hagyományok ápolása kovácsolja közösséggé a gyerekcsoportot.

Az ünnepek jó alkalmat adnak a családdal való kapcsolattartásra, a bensőséges együtt ünneplésre.

Az óvoda és a szülők együttműködésének erősödését segíti bekapcsolódásuk egy-egy ünnep lebonyolításába. A szülők az előkészületekben való részvételükkel emelik az ünnep hangulatát, miközben az óvodai csoporttal, az óvónőkkel és a többi szülővel együtt osztoznak az ünnep örömeiben.

Az ünnepi előkészületekhez hasonló együttműködés a közös munkadélutánok megszervezése, amely szintén megfelelő alkalom egymás jobb megismerésére.

Az ünneplést befolyásoló tényezők, alapelveink:

- Tartalmában a műsorok, rendezvények igényesek, jól szervezettek, a gyermekek számára érthetőek, élvezhetőek legyenek.
- Teremtjük meg a csoportformáló, összetartó erőt kialakító közös örömet, meghittséget, a közös rítusok adta biztonságos élményt.
- Az ünneplés mellett nyerjen hangsúlyt a ráhangolódás és a levezetés is, érvényesüljön a folyamatjelleg, ennek szellemében, cselekvéses formában vegyenek részt a gyerekek.
- A külső formák is járuljanak hozzá az ünnep hangulatának emeléséhez: ünneplő ruha, feldíszített terem, nemzeti szimbólumok, ünnepi asztal, esetleg különleges színek, fények, hangok és illatok. Mindez az óvodás gyermek számára érzelmileg lényegesebb, mint az értelmi tényezők.
- A nyitott ünnepek esetében, a családok meghívásánál elsődleges célunk a kapcsolat mélyítése, az ízlésformálás, a családi hagyományok szélesítése.

Ünnepeink megszervezésében megkülönböztetünk zárt (csak óvodásainknak), illetve nyitott (szülőkkel közös) ünnepeket. A gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodva ezen kívül délelőttre, ill. délutánra szervezzük az ünnepet.

3.4.1. Kötelező ünnepek a továbbiakban leírt szervezeti formában a következők:

Zárt ünnepeink: résztvevői az óvoda gyermek és felnőtt közössége, esetleg meghívott vendégek (szereplő iskolások, stb.)

- Mikulás
- Közös óvodai karácsonyváró ünnep
- Farsang
- Március 15.
- Nemzetiségi hét
- Húsvét
- Föld napja
- „A népmese napja” (Benedek Elek születésnapján, szept. 30.-án)
- Gyermeknap
- Születésnapok

Nyitott ünnepeink: résztvevői az óvoda gyermek és felnőtt közössége a családokkal együtt (a szervezés módját, időpontját a szülőkkel legalább egy héttel az ünnep előtt pontosítjuk, írásos formában is)

- Márton nap
- Karácsonyváró ünnep
- Anyák napja (Kiscsoportban mindig délelőtt, a többi csoportban délután szervezzük.)
- Évzáró

3.4.2. Javasolt ünnepek

A kötelező ünnepeken kívül javasolt ünnepek is szervezhetők, melyeket a csoport életkorától, fejlettségétől teszi függővé az óvónő:

Javasolt ünnepek

- Víz világnapja
- Madarak és fák napja
- Állatok világnapja
- GE nap/hét
- Környezetvédelmi világnap
- Ovinap

Az éves munkatervben az óvoda konkrétan meghatározza az ünnepek, jeles napok feladatait, megvalósítandó céljait, felelőseit.

Bármilyen formában és tartalommal ünnepelünk, mindig a gyerekeket helyezzük középpontba. Vigyázunk rá, hogy az ünnep ritka, kiemelkedő alkalom maradjon a csoport, a család, a gyermek életében.

3.5. Az óvoda kapcsolatai

Óvoda - Család

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be.

Az óvoda a családi nevelésre épül. A gyerekek különböző családokból, eltérő anyagi és szociális környezetből érkeznek. Meg kell ismernünk a családokat és a gyerekeket, hogy a hatékony nevelés érdekében a szülőkkel mellérendelt partneri viszonyban tudjunk együttműködni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom, tisztelet és segítségnyújtás, az előítéletektől mentes közeledés. Célunk, hogy a két nevelési területet (óvoda – család) minél inkább összhangba hozzuk, megtartva azok sajátosságait.

Ezért feladatunk, hogy a családokkal való kapcsolattartásban a megszokott formákon kívül oldottabb alkalmakat is keresünk, hogy mind a gyerekekkel, mind a szülőkkel való viszony erősödjék, mélyüljön.

Az együttműködés formái:

- **Szülők tájékoztatása:** a faliújságon: közérdekű információk, érdekes cikkek, étlapok, írásban: szülői értekezlet, kirándulások.
- **Családlátogatás:** célja, hogy az óvónő megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje a helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. Az első családlátogatást még kiscsoportban meg kell szervezni, ha indokolt a későbbiek során megismételhető. Családlátogatásra a szülővel történő egyeztetés után kerül sor.
- **Szülői értekezlet,** egy évben legalább kétszer tartunk, melynek célja az óvodát, a csoportot, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése. Az óvónő feladata a szülők tájékoztatásán túl véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezlet idejéről, témájáról a szülőket legalább 1 héttel előbb, írásban tájékoztatjuk. A szülői értekezleten jelenléti ívet vezetünk, majd jegyzőkönyvet készítünk.
- **Fogadóóra:** célja a szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell, de a fogadóórát szülő is kezdeményezheti (A fogadóórákon a gyermekekről vezetett Egyéni Fejlődés nyomonkövetése dokumentumot használjuk. Intervenció gyakorlat.)
- **Nyílt nap** célja, a szülőknek lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre. Nyílt napot a bejövő kiscsoporton kívül, minden csoportban szervezünk. (kivéve a pandémiás időszak)
- **Munkadélutánok** (ajándékkészítés a gyerekeknek, oldottabb forma a kölcsönös párbeszédre)
- **Óvodai ünnepélyek** a szülők bevonásával - az ünnep tartalmának együttes átélése (Karácsonyváro ünnep, Anyák napja, Évzáró)
- **Közös programok,** szervezése, kirándulások a családokkal
- **Ovinap – Alapítványi nap**
- **„Vár az óvoda”** nyílt nap szervezése a leendő óvodásoknak, szülői beszélgetés a leendő óvodások szüleivel.
- **Szülői munkaközösség** működésének biztosítása az éves munkatervben megfogalmazott feladatok együttes megvalósítása érdekében

Óvoda – Fenntartó: Dunabogdány Község Önkormányzata

Napi kapcsolatban, szoros elszámolás szerint alakítja ki intézményünk a fenntartóval való kapcsolatot. Törvényi előírásnak megfelelően a fenntartó hagyja jóvá az intézmény dokumentumait

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. A hatékony együttműködés érdekében az alábbi kapcsolattartási formákat kívánjuk alkalmazni:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések
- Éves munkaterv, beszámoló jóváhagyása, értékelése
- Testületi üléseken való részvétel
- Óvoda dokumentumainak jóváhagyása
- Óvodai rendezvényeken való részvétel

Óvoda – Nemzetiségi Önkormányzat

Szoros kapcsolat ápolása eredményeként, folyamatosan tájékoztatjuk az intézményben folyó nemzetiségi nevelésről a Nemzetiségi Önkormányzatot. A kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, megbeszélések
- Dokumentumok törvényi előírások szerinti jóváhagyása
- Nemzetiségi rendezvényeken való részvétel
- A nemzetiségi nevelés támogatása az éves költségvetésben meghatározott módon

Óvoda – Iskola - Zeneiskola

Arra törekszünk, hogy az óvoda és az iskola közötti megfelelő együttműködés előkészítse a gyermekek iskolakezdését, segítse az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítését. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenet minél zökkenőmentesebb legyen. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- az iskolai tanítókkal az emberi, szakmai kapcsolatok ápolása, érdeklődés egymás munkája iránt
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés
- szülői értekezleteken való részvétel
- közös nevelési értekezletek
- óvodásaink látogatása az iskolában
- úszásoktatás óvodásainknak a Tanuszodában
- zenei hangversenyek óvodásoknak
- esetenként iskolások szereplése az óvodában

Óvoda – Művelődési Ház

Az együttműködés formái:

- kiállítások megtekintése
- könyvtár látogatás

Óvoda – Családi Bölcsőde

Az együttműködés formái:

- tájékoztatás a leendő óvodásokkal kapcsolatban

Óvoda – Egészségügyi szervek (gyermekorvos, fogorvos, védőnő)

Az együttműködés formái:

- alkalmi esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése szülőknek
- évente orvosi és fogászati vizsgálat a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint
- óvodába jövetel előtt minden gyerek részére orvosi vizsgálat

Óvoda – Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat

Az együttműködés formái:

- esetmegbeszélések
- kapcsolattartás
- beszámolók
- szülői értekezleten való részvétel

Óvoda – Pszichológus – Pedagógiai Szakszolgálatok –Szakértői Bizottságok

A gyermekek fejlesztése és a zökkenőmentes beiskolázás érdekében szoros kapcsolatot tartunk a fenti intézményekkel.

Az együttműködés formái:

- egymás kölcsönös tájékoztatása
- írásos beszámolók

Óvoda – Egyházak

A keresztény kulturális értékek megismerésére lehetőséget biztosítunk: heti rendszerességgel hittan (katolikus, református) foglalkozáson vesznek részt nagycsoportosaink. A részvétel önkéntesen, szülői írásos kérelemmel történik.

Óvoda – Partnertelepülés (Leutenbach) óvodái ill. anyaországi óvodák

Szoros kapcsolatban vagyunk Leutenbach település óvodáinak pedagógusaival. 2 évente szakmai látogatáson veszünk részt, ill. ők is 2 évente látogatnak el hozzánk szakmai tapasztalatszerzésre.

Óvoda – Kárpát - medence magyar nyelvű intézményei

Nyitottak vagyunk Kárpát-medencei magyar nyelvű óvodákkal történő kapcsolattartásra. Kárpát-medencei előadóművészekkel (báb- drámajáték) lehetőség szerint tartunk kapcsolatot.

3.6.

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

4.1. Játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi csak játszik. De mi tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

Az óvodai élet egyik specialitásának, sajátosságának tartjuk, hogy a játék úgy áll a középpontban, hogy hozzá kötődik minden egyéb gyermeki megnyilvánulás és nem fordítva.

Jót és jól játszani, ez a gyermek dolga az óvodában. A játék kicsiben maga az ÉLET, ezért az életre nevelés is a játékból indul ki.

Az óvodai nevelés folyamatában a játék a gyermeki önfejlődés eszköze, a személyiségfejlesztés alappillére. A játékon belül fejlődnek értelmi képességeik, érzelmeik, beszédük, viselkedésük, ízlésük, társaskapcsolataik, mozgásuk. A gyermek fejlődését legdöntőbben a játék határozza meg. Egyszerűen azért, mert a játékban érzi igazán jól magát, s ez által önkifejezésének ez a legfőbb formája és forrása.

A játéktevékenység során a gyermek sajátos szükségletei nyernek kielégítést:

- a mozgás-aktivitás szükséglete
- a biztonság szükséglete
- a szociális szükségletei
- az önbecsülés szükséglete

- az önmegvalósítás szükséglete, mely egyben a gyermeki önfejlődés elősegítését eredményezi

Az óvónő játékbeli szerepének, kritériumainak meghatározásakor megkülönböztetjük a gyermeki játék két formáját: a szabad játékot, és az óvónő által kezdeményezett játékot.

4.1.1. Szabad játék

A szabad játék során nevelési célunk az óvodai nevelés legfőbb eszközének, a szabad játék elsődlegességének (túlsúlyának) biztosítása. Az óvónő a játék kibontakoztatása, és nem fejlesztése céljából hat a játékra.

A szabad játék az óvodai gyakorlatban olyan játéktevékenység, mely:

- a gyerek részéről: szabad választást jelent mind a tevékenységben, mind annak tartalmában, a társban, eszközben, helyben és időtartamban.
- az óvodapedagógus részéről: tudatosan alakított feltételeket jelent, mely együtt jár a játék helyének, térelosztásának, napirendjének, játékszokásoknak, élménynek, tapasztalatoknak tervezésével és megszervezésével. A játék menetében a „rendelkezésre állást” jelenti, a segítségadást, a megerősítést, a konfliktusfeloldást az óvodapedagógus készenlétével és készségével, és a gyermek elképzeléseit támogató, követő magatartásával.

4.1.2. Kezdeményezett játék

Kezdeményezett játéknak nevezzük azt a játéktevékenységet, amelyet vagy a gyermekek, vagy az óvodapedagógus kínál fel, invitál a benne való részvételre. A kezdeményezett játék elfogadása mindig a kezdeményezett fél érdeklődésétől függ.

Az óvodapedagógus játékirányítása, annak hatása a játékra:

- Közvetett vagy indirekt hatás, melyen azoknak a körülményeknek a megszervezését, magatartásformáknak felvételét értjük, melyek a játékra hatással vannak. Ezek: objektív feltételek, élmények biztosítása, a gyermek elképzelései megvalósulásának elősegítése, elgondolásainak támogatása, intimitások biztosítása. A közvetett hatások érdekében az óvodapedagógus megformál olyan magatartás-és viselkedésformákat, amelyekkel a játéktevékenység optimális minősége, légköre biztosított. (Ilyenek: azonosuláshoz alkalmas modell, bevonható játszótárs, segítőkész, óvó-védő magatartás, technikai segítség.)
- Közvetlen vagy direkt hatásokon értjük azokat a hatásokat, amelyek a gyermekek játéktevékenységét tudatosan befolyásolják. Ilyenek:
Beavatkozás: a játék tartalmának megváltoztatása, a játéktevékenység leállítása
Közbélépés: amikor konfliktusaikat nem tudják megoldani, vagy balesetveszély alakul ki

Szabályozás: az óvodapedagógus a játék tartalmát, vagy annak egy részét valamely okból megváltoztatja, másképp valósítja meg

Átterelés: ez a módszer a gyermeki magatartásra, viselkedésre hat, megakadályozza a nem kívánt viselkedést: az óvónő az érdeklődést, figyelmet tapintatosan átvezeti egy más tartalomba, mely nevelési szempontból kívánatosabb

Bekapcsolódás: az óvónő a gyermekek által folytatott tevékenységbe lép. A tevékenység tartalmát, hangulatát átveszi.

A játéktevékenységen keresztül a német nyelv iránti érdeklődés felkeltése:

A játékon keresztül érjük el a leghatékonyabban a nyelv szituatív elsajátítását.

Törekszünk arra, hogy a szabadjátékban fokozottan érvényesüljön a nemzetiségi nyelvi kommunikáció erősítése. A gyermekek játék közben észrevétlenül sajátítják el a játék menetéhez szükséges szavakat, kifejezéseket, beszédmodelleket. Az ismétlődő kommunikációs helyzetek segítik az utánzás alapján történő nyelvelsajátítást.

A játéktevékenységek különböző fajtái lehetőséget nyújtanak a szókincs gyarapítására, a beszédértés, beszédhallás fejlesztésére.

A magyar – német nyelv folyamatosan, párhuzamosan, egymást kiegészítve hat a gyermekekre. A játékidőben a kötetlen beszélgetés teremti meg a lehetőségét annak, hogy a gyermekek minél többet hallják a hétköznapiakban használt német nyelvet. Bábokkal, mimikával, gesztikulációkkal, utánzásokkal tesszük érthetővé ezeket a helyzeteket.

Feladatunk:

- Időt, alkalmat, lehetőséget biztosítani az elmélyült játékhoz.
- Napirendünket úgy szervezzük meg, hogy a játékra fordított idő elegendő legyen, „kijátszhassák” a megkezdett szituációkat.
- Minden játékfajtaához a gyerekek életkorának megfelelő, ízléses pedagógiai értékű játékeszközök biztosítása.
- A csoportszobákat úgy alakítjuk ki, hogy a gyerekek párhuzamosan több szinten is játszhasanak.
- Közös élményszerzési lehetőségek teremtése a játék tartalmának bővítésére.
- Az önálló gyermeki játék tiszteletben tartása.
- A szemlélődés, az elmélyedés, próbálkozás lehetőségének biztosítása.
- A kíváncsiság, a tudásvágy felkeltése, az érdeklődés kielégítése.
- Alkotó, nyugodt, ösztönző, elismerő és elfogadó légkör biztosítása.

→ Gyakorlójáték

- Csak manipulációs vágy kielégítésére szolgál a gyakorlójáték, még a kiscsoportban is, ill. eszközökkel való ismerkedés során
- Tartós jelentkezése esetén egyéni továbbfejlesztés szükséges (okok kiderítése)
- Konstruktív és szerepjáték elemeként is jelentkezhethet

→ Szimbolikus –szerepjáték

- Szerepjátékuk tükrözi tapasztalataikat, elképzeléseiket, és az ezekhez fűződő érzelmeiket.
- Ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait, közben bátran nyilvánulnak meg.
- Szerepjátékukban utánozzák a hozzájuk közel álló felnőtteket és társaikat.
- Változatos szerepekben vesznek részt a játéokban.
- Az együttjátszás igénye jelentkezik.
- Elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Képesek a játék megtervezésére, játékeszközök megválasztására.

→ Építő, konstrukciós játék

- Játékelemekből képesek alkotni.
- A létrehozott, megkonstruált játékot élethelyzetbe emelik.
- Igényesek alkotásaikkal szemben.
- Bonyolultabb alkotásokat is létrehozhatnak.
- Óvodáskor végén alkotásaikat már teljesen önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.

→ Szabályjáték

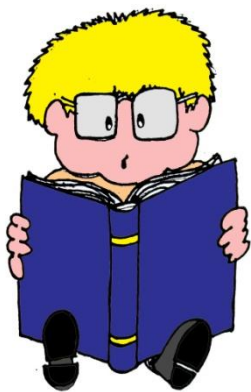
- Szívesen és önként vesznek részt a mozgásos- és az értelemfejlesztő szabályjátékokban is.
- A szabályjáték során alkalmazzák a helyes magatartás alapvető formáit: egymás örömeinek örülnek.
- Közös örökök a szabályok betartása felett.
- Egészséges versengés jellemzi szabályjátékukat.
- Bonyolultabb szabályjátékokat is játszanak.
- Képesek a szabályok, normák betartására.

- Hatással van a gyermekek alkotó fantáziájának fejlődésére, szociális készségeinek fejlesztésére, társas kapcsolatainak erősödésére
- Képesse válik a problémalátásra és megoldásra
- A gyermek képesse válik játékeszközök, ajándéktárgyak, dekorációk készítésére
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni különböző, változatos méretű és nagyságú elemekből,

A gyermekek

- játékában dominánsan jelentkezik a szerepjáték,
- képesek kitartóan, hosszú ideig egy témában játszani,
- játéka közben megjelennek a kialakult társas viselkedési szabályok,
- ismert meséket dramatizálnak, báboznak,
- egymás játékát kiegészítik, segítik,
- egyre fejlettebb a problémamegoldó képességük, törekednek az önálló megoldásokra,
- a játékeszközöket a helyére teszik,
- a gyermekekben kialakul az együttjátszás igénye, interakciójuk gazdag, kulturált és érthető

4.2. Verselés, mesélés

„ A mesék mindig és minden időben az emberről, pontosabban az ember lehetőségeiről, választásairól, tévedéseiről, és a tévedések korrekcióiról mondanak el valami nagyon fontosat. Azaz nem arról szólnak, hogy minden rendben van, hanem arról, hogy minden rendbe hozható.”

(Boldizsár Ildikó)

Célunk:

A gyermekek érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal, erkölcsi mondanivalóval teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeik csengésével.

A vers és mese személyiségfejlesztő hatása-állásfoglalásaink:

- Az óvodáskorú gyerek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: a vers és a mese. Mindez élmény a gyermek számára.
- Az olvasóvá nevelés eszköze a vers, és a mese.
- Gazdagodik a szókincs, fantázia, képzelet, nyelvi fejlettség és kifejezőképesség.

- A mese segítségével átélhet különböző élethelyzeteket (érzelmeket), feloldhatja a benne rejlő feszültségeket.
- A mese az indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít. Csak abból a gyerekből lesz jó beszélő és jó olvasó, aki képes intenzív belső fantáziakép megjelenítésére.
- A gyermek a meséből életvezetési mintákat, konfliktusmegoldó példákat kap.
- A mesék, azok megoldásai alapvető morális üzenetek, nem kevesebbet, mint az emberiség kulturális örökségét közvetítik.
- A vers hangulati színezete már hat a gyerekekre, de nem a tartalom vált ki érzelmeket, hanem a zeneiség, a ritmus, a rím.

Feladatunk:

- A felhasznált irodalmi anyagok korosztálynak megfelelő igényességgel történő összeállítása.
 - Az életkornak megfelelő kedvelt jellegzetes formákat biztosítjuk (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok).
 - A gyermekek nyelvi képességeit fejlesztjük az irodalom eszközeivel.
 - Az olvasóvá nevelés érdekében kellő mennyiségű, minőségű és tartalmú könyvanyagot biztosítunk, a gyermekek számára elérhető könyvespolcon.
 - A mindennapos mesélést, mondókázást, verselést alapvetőnek tartjuk.
 - A mesélés, a versmondás lényeges elemeit – verbális emlékezet, előadásmód, tekintettartás, testbeszéd – elsajátíttatjuk személyes óvónői példánkon keresztül.
 - A gyermek saját vers és mesealkotását segítjük, azt mozgással és/vagy ábrázolással kombináljuk.
 - Felkeltjük és mélyítjük a kisebbségi és az anyanemzet gyermekirodalma iránti érdeklődést.
 - A mesélés, verselés nyelvezetének segítségével fejlesztjük a gyermekek mindkét nyelv (német-magyar) anyanyelvi készségeit: helyes és szép kiejtését, megfelelő hangsúlyozását és beszédritmusát, kifejezőkészségét, bővítjük szókincsét.
 - Lehetőséget biztosítunk/lehetőség biztosítása a gyermekek részére mesék dramatizálására, bábokkal való eljátszására.
-
- A mesék, versek igényes megválogatásával és azok gyermekközeli, átgondolt közvetítésével formáljuk a gyermekek ízlését és esztétikai fogékonyságát.

Az igényes irodalmi anyag (népmese, népi mondókák) kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.

→ Versanyag:

- Népi mondókák, rigmusok
- Játékos versek
- Klasszikus és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei
- Lírai versek

→ **Prózai anyag, mesék:**

- A mesék mennyiségi és minőségi megválasztásában első szempontunk a népmesék nagyobb aránya a műmesékkel szemben
- Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át épüljenek be a klasszikus tündérmesék, tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába
- Folytatásos meseregények
- Közmondások, találós kérdések
- Magyar klasszikusok gyermekirodalmi művei
- Mai magyar írók modern meséi

→ **A mesélés rendszere:**

- A mesélés kezdetét valamely állandó momentum (pl. mesepárna, mesére hívó jel, stb.) jelzi
- Nem teszünk különbséget az irodalmi foglalkozás vagy az elalvás előtti mese között: mindkettő fontos a maga helyén, egyik sem pótolható a másikkal
- Kihasználva a napi tevékenység során adódó helyzeteket, többször is előfordul mondókázás, mesélés – kapcsolódva az aktualitásokhoz

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a tanult verseket, meséket.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Kialakul a jellegzetes „mesehallgató viselkedésmód”, fegyelem, elmélyült figyelem
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Ismernek a nemzetiségi gyermekirodalom anyagából merített meséket, verseket, mondókákat, kiszámolókat.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és megjeleníteni.
- Szívesen emelnek le a polcra irodalmi, ismeretterjesztő vagy egyéb könyveket, folyóiratokat, és ezeket nézegetik.
- Vigyáznak a könyvekre.

4.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egy-kettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának. Csak az a mienk igazán, amiért megdolgoztunk, esetleg megszenvedtünk. A zene is csak úgy száll belénk, úgy él bennünk, ha munkával – gyakorlati zenéléssel szántjuk fel lelkünket.”

(Kodály Zoltán)

Célunk:

A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Feladatunk:

- A felhasznált zenei anyagokat igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A szabadban adódó éneklési lehetőségek kihasználása.
- Éneklés közben a gyermek hallásának, éneklési képességének, ritmusérzékének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- Egyszerű tánclépések tanítása felnőtt utánzásával.
- A zenehallgatási alkalmak aktualitásának kihasználása: spontán éneklés-zenehallgatás a mindennapokban.
- A zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása.
- A gyermekek megismertetése hangszerekkel, felismertetés hangról.
- A többszólamúság megjelenítése óvónői énekkel.
- A zenei „tarsoly” állandó gazdagítása.
- A zenei képességek fejlesztésében megfelelő szervezeti forma megválasztása, differenciálás.
- Az életkornak megfelelő hagyományos zenei tartalmakat biztosítása.
- A gyerekek megismertetése a klasszikus zenével.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, és zenei képességfejlesztő játékokkal.

- A nemzetiség mondókáinak, dalainak, énekes játékaiknak, táncmozdulatainak megismertetése.
- Mindkét nyelv zenei nevelésének, alapvető feltételének megteremtése.
- Lehetővé tenni, hogy a gyermekek a német nemzetiségi dalokkal, táncokkal és dalos játékokkal is a mindennapok folyamán találkozzanak.
- A gyermekeknek nemzetiségi dalok, játékok tanítása.

A zenei nevelés alapidokumentuma: Forrai Katalin „Ének az óvodában” c. könyve, s az ebben található instrukciók a zenei nevelés területén.

A dalanyag, mondókaanyag kiválasztása, valamint a zenei képességek fejlesztése életkorra szabottan, ill. differenciáltan történik.

A zenehallgatási anyag gerince is népdal. Ehhez kapcsolódnak más népek dalai, a magyar komponált műzene, klasszikus műzene (olyan művek, melyek felkeltik a gyermek érdeklődését az értékes zene iránt, s amelyek mind nemzeti és európai értékeinket közvetítik). A mindennapi altatódal-éneklés is a zenehallgatás anyagát képezi, egyenértékű a foglalkozáson elhangzó zenei szemelvényekkel.

Az ünnepvárásokat és a készülődés hangulatát énekléssel, zenéléssel tesszük meghitté. Zenélés, dalolás közben a gyermekek játékosan tanulják a nemzetiségi nyelvet. A mondókák, dalok segítségével erősítjük a nemzetiséghez való kötődést.

Az óvodai zenei nevelésünkben a néptáncot, illetve a gyermektáncot is segítségül hívjuk. Itt is megismerkedhetnek a gyermekek a magyar és német nemzetiségi népszokásokkal, népi játékokkal és a kezdetleges tánclépésekkel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen énekelnek, játszanak énekes játékokat.
- Gátlás nélkül, egyedül is tudnak énekelni.
- Élvezik a zenehallgatást.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- A halk-hangos, gyors-lassú, magas-mély éneklést, mondókázást gyakorolják. Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Egyszerű ütőhangszerek használatában jártassá válnak, bátran, szívesen veszik kézbe.
- Önmaguk is bátran, kreatívan improvizálnak dallamokat, esetleg szöveggel párosítva.
- Egyszerű tánclépések elsajátításában jártassá válnak.
- Ismernek az anyanyelv kultúrájából merített dalokat, mondókákat és játékokat.
- Képesek dal és mondóka szövegek memorizálására nemzetiségi nyelven.

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„A legnagyobb öröm az alkotásban
a felszabadult vég nélküli játék, új utak nyitása,
a harmónia és az örömszerzés a másik számára.”
(Galánfi András)

Célunk:

Az ábrázoló, mintázó, építő tevékenységek által a gyermekek tér-, formai- és színképzetének elősegítése, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

A gyermekek tér-, forma- és színképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladatunk:

- Megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosítása.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése: egész nap teret, változatos eszközöket biztosítunk.
- Annak tudatosítása, hogy nem a produktum, hanem maga az alkotó tevékenység öröme a fontos ebben az életkorban.
- A gyermekek megismertetése különböző anyagokkal, eszközökkel, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- A gyermekek megfigyelőképességének fejlesztése.
- A gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének fejlesztése, egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztéssel.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A kreatív önkifejezés igényének kialakítása.
- A gyermekek esztétikum iránti vonzódását, jó ízlésének megalapozását esztétikus környezet biztosításával, a környezet esztétikai jelenségeiben, a népművészeti, művészi alkotásokban történő gyönyörködtetéssel teremtik meg.
- Anemzeti szimbólumok megismertetése
- Megfelelő hely, idő, légkör és megfelelő mennyiségű eszköz és anyag biztosítása az egész nap folyamán.
- Tárgyak, eszközök, technikák nemzetiségi nyelven történő megismertetésével gyarapítani a gyermekek szókincsét.
- Nemzetiségi polc eszközeinek megnevezése, játékos módon történő feldolgozása nemzetiségi nyelven.

A vizuális nevelés csoportosítása:

Firkálás

Az első olyan vizuális tevékenység, amelynek nyoma marad. A firka az érzelmekről, indulatokról, kézügyességről ad képet. Firka nélkül nem kezdődhet el az ábrázolás korszaka.

Ábrázolás, festés-rajzolás

Az ábrázolás a gyermek első alkotó tevékenysége. A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Ezért a vizuális tevékenység egyben hű képet is ad a gyermek gondolkodásáról, fejlettségi szintjéről.

Az ábrázolás, festés-rajzolás jelentősége:

- Fejleszti a látást
- Fejleszti a logikát
- Elősegíti az ismeretszerzést
- Megalapozza és fejleszti az esztétikai igényességet

Mintázás és barkácsolás

Lényege, hogy valóságos tárgyakat hoz létre. A kész munkák jellemzője, hogy közvetlenül is felhasználhatók. Ezek alkotó tevékenységek.

Jelentőségük:

- Fejleszti a következetes gondolkodást
- Fejleszti a képzelőerőt
- Önfegyelemre, kitartásra nevel
- Elősegíti sokféle anyag és eszköz megismerését
- Bevezeti a valódi munkatevékenységet
- Központi szerepe van a kézügyesség fejlesztésében

Díszítés, kézimunka

A díszítés szerepe a szépítés, ami formai, színbeli szabályosságon alapszik, szimmetriát, ritmust mutat.

A díszítés jelentősége:

- Fejleszti a ritmusérzéklet
- Fejleszti a geometriai látásmódot
- Elősegíti a szabálytudatot
- Fejleszti a sajátos vizuális logikát
- Sajátossága miatt az írás, olvasás elsajátítását készíti elő

Építés

Meglévő alapelemekből összeszerkesztést, összerakást nevezünk építésnek, ami konstrukciós játéktevékenység. Ezt a tevékenységet inkább játéknak nevezzük, pedig rengeteg vizuális támpontja van.

Az építés jelentősége:

Fejleszti a térészlelést
Fejleszti a logikus gondolkodást
Társakkal való együttlét megtanulását
Belelátó és elvonatkoztató képesség fejlesztését mozdítja elő
Szerepet játszik a téralakító képzelőerő kialakulásában

A vizuális nevelés feltételei, lehetőségei:

- A tevékenységek megszervezéséhez alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekeket körülvevő világ tárgyai, eseményei (pl. ünnepek).
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek megismerjék a tevékenységükhöz használható természetes anyagokat, azok tulajdonságait, a velük való bánásmódot. Lehetővé tesszük, hogy mindazt a „kincset”, amit a gyerekek a természetben gyűjtöttek, hogy alkotó-alakító tevékenységükhöz felhasználhassák.
- A kisebb gyermekek ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel és technikákkal. Ábrázoló tevékenységük beleépül játékuikba. Szabadon firkálhatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak, téphetnek, vághatnak, stb. Ezáltal átélik az alkotás, a színek, a formák adta örömet. Építés során megismerkedhetnek a különböző tárgyak formáival, tulajdonságaival.
- A nagyobb gyermekek manuális tevékenysége továbbra is beépül játékuikba. A gyermekek alkotó-alakító tevékenységét újabb technikák megismerésével bővítjük. A képalakító tevékenységet segítjük élményeikhez kapcsolódó témákkal. A természetes és más anyagok felhasználásával ajándékokat készítenek, illetve játékokat, játékkellékeket, bábokat.
- Kiállítás megtekintése a Művelődési Házban (pl. fotó, festmény, szobor).
- Helytörténeti múzeum megtekintése (szőttesek, faragások, saját készítésű használati tárgyak).

A vizuális tevékenységek szervezeti formája:

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Az óvónő tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen vagy kötött formájú tevékenységet szervezhet. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységben. Az óvónő megteremti annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek

„jelenítsék meg személyiségük kivetített darabját”, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia-és élményviláguk mutatkozik meg (önkifejezés).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Képkalkotásban egyéni módon, biztonsággal jelenítik meg ismereteiket, gondolataikat, élményeiket.
- Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak, megtanulnak „látni”.
- Örülnek alkotásuknak.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- A gyermekek önállóan tudnak választani a megismert és elsajátított technikák közül.
- Természetes anyagok felhasználásával is tudják céljukat kreatívan megvalósítani.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- Fejlődik képi gondolkodásuk, esztétikai igényességük.
- A laza ceruzafogás, biztos vonalvezetés, a félelemmentes hozzáállás azt jelenti, hogy manuális és pszichológiai téren is az önmagához képest legmagasabb érettségi fokra jutott a gyermek.

4.5. Mozgás

„Ha nem repülsz, fuss!
Ha nem futhatsz, menj!
Ha nem mehetsz, csússz!
De bárhogy is legyen: mozogj!”
(Martin Luther King)

Célunk:

- A mozgás megszerettetése.
- A személyiség sokoldalú fejlesztése, változatos tevékenységek során, fizikai aktivitáson keresztül. A szellemi aktivitás serkentése, a gyermek alkotó gondolkodásának kibontakoztatása.
- Az egészséges versenyszellem kialakítása.
- A problémamegoldó képesség megerősítése, mozgásos tevékenységekkel, elvégzett feladatmegoldásokkal.

- Ismerjék és sajátítsák el azokat a mozgásokat, amelyek megalapozzák mozgásműveltségüket, mozgáskészségük fejlődését. Képesek legyenek a szabályok betartására, figyeljenek társaikra.
- Sikeres feladatmegoldások-mozgások eredményeként fejlődjön önbizalmuk, kitartásuk, erejük, ügyességük, teherbíró képességük, állóképességük.

Helve a nevelés folyamatában:

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás és tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek számukra, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van. A mozgás a gyermek napi tevékenységében állandóan jelen van. A testnevelés foglalkozások keretén belül tervszerűen, ugyanakkor egyénre szabottan jelenik meg a mozgásfejlesztés.

Az óvodai életet úgy szervezzük meg, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel. Mozgásukat az óvodapedagógus csak akkor korlátozza, ha az veszélyt jelent saját magára vagy társára.

Az óvónő mintaadó magatartással járul hozzá, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához, és örömforrás legyen.

A mozgás fontossága óvodás korban:

- Az egészséges életmódra nevelés részeként hozzájárul ahhoz, hogy számtalan mozgásos tevékenység - főként a szabadban- a gyermekek természetes igényévé váljon.
- Hozzájárul az egészség megőrzéséhez, megóvásához, az egészséges életmód kialakításához.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.
- Hozzájárul az értelmi nevelés megvalósításához a különböző mozgások ismételtesével, felidézésével, fejlődik a gyermek vizuális memóriája.
- A testrészek, a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak a gyermekek ismeretei.
- A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalkítást és a keresztcsatornák fejlődését.
- Mozgás közben lehetőség nyílik a környezet tapasztalati megismerésére.
- A gyermek saját testének, mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik „én” tudata, szociális énje.
- A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást, mozgás közben fejlődik önuralma, együttműködő képessége, akarata.
- Kialakul egészséges versenyszelleme.
- Fejlődik természetes mozgása és testi mozgásos képességei.

- Hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

Feladatunk:

- Az életkornak megfelelő tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A mozgás megszerettetése érdekében törekszünk arra, hogy a mozgás mindig élményt nyújtson a gyermek számára.
- A tevékenységek szervezése úgy, hogy a gyakorlat-végrehajtások folyamatosak legyenek, a legkevesebb várakozási idővel.
- A fizikai állóképesség, testi mozgásos képesség (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztése.
- A természetes mozgást (járás, futás, ugrás, egyensúlyozás, stb.) fejlesztése.
- Alakítjuk az önértékelést, növeljük az önbizalmat, a személyiség akarat tényezőinek alakulását, a szabálykövető társas viselkedést, kommunikációt, problémamegoldó gondolkodást.
- A nagy és finommozgások, a fizikális erőnlét, szem-kéz-láb koordináció fejlesztése.
- Ritmusérzék, a mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése.
- Testfogalom, kezesség, dominancia, térben való tájékozódás fejlesztése.
- Különböző szervezeti formák megteremtése, a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése érdekében.
- A gyerekek harmonikus, összerendezett mozgásának fejlesztése.
- Minden nap a szabad levegőn való – minél hosszabb időtartamú – mozgás biztosítása.
- Differenciálás során a tehetséges gyermekek fejlődésének és a mozgásfejlődésben lemaradt gyerekek felzárkóztatásának segítése.
- Óvodásaink érezzék, hogy mi óvónők szívesen mozgunk velük együtt, s örülünk mozgásban elért sikereinek, megalapozva így az „ép testben ép lélek” kialakulását
- Minden nagycsoportos gyerek számára a tanuszoda használatának biztosítása.
- Megfelelő hely, idő és eszközök biztosítása a mozgáshoz. A sportpálya adta lehetőségek kihasználása.
- A mozgás megszerettetésében együttműködés a családokkal: inspiráljuk a családokat arra, hogy teremtsenek minél több mozgási lehetőséget gyermekeik számára (játszótér, uszoda, kerékpározás, rollerezés, szánkózás, síelés, kirándulás stb.)
- Nemzetiségi nyelvű mozgásos játékok megvalósítása, instrukciók használata.

A mozgásfejlesztés tartalma:

- A mozgásfejlesztés a gyermekek kötetlen, motivált mozgástevékenységének biztosításával, a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel és ügyességfejlesztő sportprogramokkal biztosítható.
- A szabad mozgástevékenységnél cél a természetes mozgáskedv és a mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalkítás. Kísérletezhessenek kedvük szerint, korlátozás nélkül, bátorságuk szerint minden tornaszeren, udvari játékon.

- A spontán mozgásos játékokban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága. A mozgás a kisgyermek minden tevékenységében jelen van. Figyelünk arra, hogy minden gyermek fejlettségének megfelelően, kellő alkalmat és időt találjon a próbálkozásra, gyakorlásra. Főleg szabadban, az udvaron adódik erre több lehetőség, kihasználva az udvari többfunkciós játékok adta gyakorlás lehetőségét.
- Fontos az egyéni képességek kibontakozása és fejlesztése, a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.
- A rendszeres testnevelés a gyermek napirendjében fontos szerepet tölt be, felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.
- Minden csoport hetente egy alkalommal szervezheti foglalkozását a tornaszobában, Ilyenkor az egész csoport, vagy akár korosztályonkénti csoportbontásban vesznek részt a gyermekek a tornaszobai foglalkozáson. E mellett a naponta szervezett ügyességi, verseny játékok, hosszabb túrák, séták fejlesztik a gyermekek mozgását.
- A gyermekek a különböző nehézségű feladatokat fokozatosan, egyéni képességeiknek megfelelően sajátítják el, fontos, hogy folyamatosan mozogjanak és a mozgás öröm legyen számukra.

Módszertani alapelvek:

- A szaknyelv használata.
- Egyszerű, érthető utasítások alkalmazása.
- Mintaértékű gyakorlatbemutató, vagy magyarázattal kísért bemutatás.
- Tapintatos hibajavítás.
- Egyéni képességek figyelembe vétele.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettsége és jó ritmusa.
- Mozdulatukat megtervezik, szeretik és igénylik a mozgást.
- Mozdulatvezérlésük növekszik.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Mozdulatos játékokat játszanak az óvónő segítségével, sor és váltóversenyt, futó és fogójátékokat játszanak a szabályok betartásával.
- Ismerik a tornaszerek nevét, a gyakorlatokhoz tartozó kifejezéseket, vezényszavakat.
- Tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Megszeretik és igénylik a mozgást. Mozdulatuk összerendezettebbé, ügyesebbé válik, jó a ritmusa, szívesen, bátran, biztonságosan mozognak.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásukban kitartóak.
- Egyemáshoz alkalmazkodva páros gyakorlatvégzésre képesek.
- Egyéni, csoportos, mozdulatos játékot játszanak.
- Képességeikhez mérten önállóan, bátran, egyemáshoz alkalmazkodva hajtják végre a kért feladatot.
- Segítik egymást, elismerik mások sikereit.

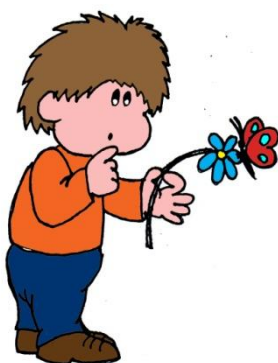
- Tudnak szabályokat elfogadni és alkotni, sikert és kudarcot megfelelően kezelni.
- Bátran mozognak a vízben, rövidtávon tudnak siklani, úszni a tanmedencében.
- A mozgástevékenységek megnevezésével, magyarázatával a gyermekek passzív szókincse fejlődik.

4.6. A külső világ tevékeny megismerése

4.6.1. Környezeti nevelés

„Vendég vagy a világban, és ez a világ, szép vendégfogadó.
Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok.
Tanulj meg örövendeni nekik.”

(Wass Albert)

Célunk:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti- emberi-tárgyi világ értékei iránt. Továbbá a környezeti kultúra kialakítása, ami a megfelelő életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, értékrendszert jelenti.

Feladatunk:

- Összeállítani az életkornak megfelelő tervezhető hagyományos és helyi tartalmakat.
- Megteremteni a tevékenység differenciált szervezeti formáit.
- A szűkebb és tágabb környezet megismertetése, megfigyeltetése.
- A tapasztalatok, ismeretek gyarapításával felkelteni a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését kielégíteni, megismerési vágyukat elősegíteni, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.
- Biztosítani a tapasztalatszerzés módjait és lehetőségeit: az alkalmi és folyamatos megfigyelések, kísérletek, gyűjtés természetes közegben, ill. játékhelyzetekben.
- Olyan feladatok megfogalmazása, amelyek a hiányosságokat pótolják, és újabb feladatokat keresünk, amelyek a meglévő ismereteket bővítik, a jártasságokat továbbfejlesztik. A környezeti nevelés sajátos helyszínei segítik az élmény befogadását. Természeti helyszíneink: az óvoda udvara, mező, bánya, Duna, Duna-part és a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó Visegrádi hegység. Társadalmi környezeti helyszíneink: Könyvtár, Helytörténeti kiállítás, és a Művelődési ház alkalmi bemutatói, kiállításai.

- Környezetvédelem: a természethez fűződő hozzáállás megalapozása, ennek pozitív megerősítése, környezettudatos magatartás alakítása (papírgyűjtés, elemgyűjtés)
- A gyerekek nyitottságára építve elősegíteni, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt!
- Az óvoda és a család együttműködése, jó kapcsolata tudja biztosítani az élményanyagot a gyerekek számára. Mi óvónők, a gyerek otthoni tapasztalataira építünk, ezért fontos azok feltárása, megismerése. Ezeket kiegészítve, gazdagítva tudjuk biztosítani az óvodában más jellegű tevékenységeket is.
- A magyar és a nemzetiségi tartalomhoz kapcsolódó témakörök párhuzamos megjelenítése.
- A gyermeki aktivitás nemzetiségi nyelven történő kísérése.
- Rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás, szókincsbővítés elősegítése.

TÉMAKÖRÖK

A gyerekek az őket közvetlenül körülvevő világot érzékeljék elsősorban.

Spontán játékhöz kapcsolódva, önkiszolgáló tevékenységbe építve, óvónővel való beszélgetés során, séta, kirándulás, udvari tevékenység, stb. legalább olyan hatékonyságot érhetünk el, mint a tervezett foglalkozásokon.

A témaköröket az évszakok változására, körforgására, és ünnepek szerint és a csoport óvónői által választott egyéb témákkal csoportosítjuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket.
- Az elemi közlekedési szabályok megismerése, betartatása. Ismerik a különböző közlekedési eszközöket.
- Ismerik környezetükben a fontosabb intézményeket (óvoda, iskola, művelődési ház, könyvtár, orvosi rendelő, önkormányzat), épületeket (templomok, kápolnák) és egyéb fontosabb helyeket (bánya, sportpálya, pékség, stb.). Ezek ismeretében tudjanak önállóan tájékozódni.
- Ismerik az évszakok jellemzőit, összefüggéseit az állat- és növényvilággal.
- Ismerik falunk főbb természeti adottságait, a Visegrádi-hegységet, a Dunát. Tudják mi a folyó, sodrás, áradás, apadás, végezzenek kísérleteket a Duna vizével.
- Ismernek alapvető környezetvédelmi feladatokat, ismerik környezetükben a Duna-Ipoly Nemzeti Park hozzánk tartozó részét.
- A gyermekek az őket körülvevő tárgyakat megnevezik nemzetiségi nyelven.
- Évszakokhoz, időjáráshoz kötődő mondókák, dalos körjátékokat mutatnak be nemzetiségi nyelven.

2+2=

4.6.2. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal

A környezet megismerése során a gyerekek matematikai tapasztalatok, ismeretek birtokába is jutnak. Így szoros kapcsolatba kerül a matematikai nevelés a külső világ tevékeny megismerésével és a játékkal egyaránt. A matematikai nevelés hatására fejlődik a gyerekek problémamegoldó képessége. Tapasztalatokat szereznek a természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

Célunk:

A problémamegoldó tevékenység jelentsen élményt a gyerekek számára, szívesen vegyenek részt a matematikai jellegű tevékenységekben, ami fejleszti őket önálló tapasztalatszerzésben, véleménynyilvánításban. A különböző matematikai jellegű tapasztalatok, ismeretek segítsék a gyermek eligazodását, tájékozódását a világban.

Feladatunk:

- Képességek fejlesztése: elsősorban a tapasztalásban, emlékezésben, megértésben, ítélőképességben, konstruálásban.
- Az intellektuális érzelmek fejlesztése (önbizalom, kitartás, felfedezés, tudás öröme).
- Értelmi képességek fejlesztése, a gyermekek logikus gondolkodásának alakítása.
- Az érzelmi, akarati, közösségi tulajdonságok fejlesztése során a gyermekeket hozzászoktatása a közös és irányított tevékenységekhez, a pontos feladatvégzéshez.
- Életkornak megfelelő matematikai anyag összeállítása.
- A módszerek és eszközök helyes megválasztása.
- Fontos feladatunk a differenciálás: a matematikai képességek fejlesztésében, megfelelő szervezeti forma megválasztásával, melyben az egyéni fejlődés nyomon követhető.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai:

- A tárgyak, jelenségek tulajdonságai nem korlátozódnak színre, ízre, halmazállapotra, hanem formai, mennyiségi jellemzőik is vannak.
- Jól fejlesztik a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését.
- A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.
- A gyermekek vegyék észre, hogy a tárgyak, halmazok összehasonlíthatók, szétválogathatók.

- Végezzenek sorba rendezést, sorszámlálást megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint, a sorban elfoglalt hely megnevezésével.
- A számfogalom megalapozására végezzenek mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- A gyermekek szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében térbeli építésekkel, síkbeli alkotásokkal. Jussanak el a geometriai formák felismeréséig.
- A tükörrel való tevékenység fontos feltételét képezi a téri percepció alakításának. Fontos, hogy a gyermek egyaránt jól tájékozódjon térben és síkban.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Képesek az óvónő kérdéseit megérteni, követni.
- Matematikai jellegű helyzetekről, problémákról saját gondolatukat elmondják, egymás állításának igazságát megítélik.
- Szívesen vállalkoznak a problémák megoldására.
- Képesek sorok folytatására, sorba rendezésére, válogatására. Ismerik a sorszámlálást.
- Helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat: hosszabb, rövidebb, több, kevesebb, stb.
- Tudnak mennyiséget összemérni, egységekkel mérni.
- Tudnak párosítani.
- Elrendezéssel, bontással állítanak elő ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Tudnak másolással, valamely mintával megegyező alkotásokat kirakni.
- Képesek sík- és térbeli alakzatok szétválogatására, egyszerű tulajdonságok megnevezésére.
- Tükörrel tudnak tevékenykedni.
- Tudnak térben tájékozódni. Ismerik az irányokat, értik és követik a kifejezéseket. Ismerik a névutókat.
- Képesek mennyiségi, nagyságbeli fogalmak megnevezésére nemzetiségi nyelven.

4.7. Munkajellegű tevékenységek

Célunk:

A gyerekek munkajellegű tevékenysége önként, örömmel és szívesen végzett játékos tevékenység legyen. Az óvodai játék és munka közti különbség a kétféle tevékenység indítékában van. A munka célra irányuló tevékenység. Többnyire külső irányítással folyik, a gyerektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást, és annak teljesítését igényli.

A munka felelősséggel jár, megfelelő beállítódásra, ismeretekre, készségekre van hozzá szükség. Gyakorlás hatására kialakul a gyermekekben a munka céljának tudata, a felelősségérzet, és képessé válnak arra, hogy számoljanak tevékenységük következményeivel is.

Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Ezzel hozzájárul a gyerekek közti társas kapcsolatok alakulásához, a közösségért végzett tevékenység értelmének, szükségességének és örömének felfogásához és átéléséhez.

Elősegíti a kapcsolatok színesebbé, bensőségessé válását.

Lehetővé válik általa a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés és ezzel a közösségi önértékelés alakulása.

A gyermek munkáját ezért fontos nevelési eszköznek tekintjük!

Feladatunk:

- Különböző munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása az életkornak megfelelően.
- Lehetőségeket biztosítani a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok alakítására, melyek egyben a közösségi kapcsolatok alakításának eszközei is.
- A gyermekek munkajellegű tevékenységeinek értékelése: pozitív megerősítés, mely a kitartásra, felelősségre, a közösségért végzett munka örömére irányul.
- Különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.
- A munkajellegű tevékenységek megteremtésénél figyelembe kell venni a gyermekek életkorát, erejét.
- Biztosítani a munka állandóságát és folyamatosságát az egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Munkajellegű tevékenységek kísérete dalokkal, mondókákkal, versikékkal a nemzetiség nyelvén.
- A tevékenységhez kapcsolódó mondatmodellek mindennapos használata a nemzetiség nyelvén.
- Udvariassági formák használata nemzetiségi nyelven.

Tevékenységek:

1. Önkiszolgálás
2. Naposság
3. Alkalomszerű munkák

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel dolgoznak közösen.
- Képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére.
- Bekapcsolódnak közös feladatokba.
- Szűkebb környezetük rendjében igényesebbé válnak.
- Segítenek a kisebbeknek, rászorulóknak.
- Önállóan, igényesen, kötelességszerűen végzik a naposi munkát.
- A tevékenységek gyakorisága, annak hatása megerősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.
- Képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaikkal.
- Kialakul a gyermekekben a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés tudata.

4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Amit hallok – elfelejtem,
Amit látok – megismerem,
Amit csinálok – megtanulom.”
(ősi bölcsesség)

„A tanulás kategóriáját tág értelemben használjuk: a tudásban, a teljesítményben, a magatartásban, viselkedésben létrejövő változásként, gyarapodásként. A tanulás a képességek, a magatartás, a megismerés iránti vágy, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magában foglalja.” (Balázsne Szűcs Judit)

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

IKT: témához kapcsolódóan, alkalomszerűen, ünnepek alkalmával az IKT eszközök használata.

Elsődleges cél a gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, ismereteinek rendszerezése.

Célunk:

A gyermek kíváncsiságára, utánzási kedvére építve - tudásvágyának felkeltése és kielégítése a különböző tevékenységi formákon keresztül, amelyek fejlesztik az értelmi képességeket: az érzékelést, észlelést, megfigyelést, figyelmet, emlékezetet, képzeletet, gondolkodást.

„Az óvodás gyermek gondolkodása szemléletes, tehát érzékelésen, észlelésen, megfigyelésen alapul, vagy emlékképeken keresztül arra vezethető vissza. Az érzékelést, észlelést, megfigyelést kell pontosítani, mert erre épül az emlékezet, képzelet és gondolkodás fejlődése, fejlesztése. A fejlesztést az óvodai élet tevékenységrendszerében kell megvalósítani, a napi életbe, a játékba ágyazva azt.” (Balázsne Szűcs Judit)

A sokféle tevékenység, melyben a gyermekek ismereteket sajátítanak el – adjon lehetőséget az érdeklődés kielégítésére, tapasztalatszerzésre, a „megtanulás”, gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségeinek felfedezésére.

Feladatunk:

- Az értelmi képességek fejlesztése.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit.
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- Fejleszteni a gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez segítséget nyújtani, amelyben a gyermek saját teljesítőképességét is megismerheti.
- Az állandó tevékenységek, szituációk, nemzetiségi nyelvű énekekkel, mondókákkal történő kísérése.
- Mondatmodellek közvetítése, a tevékenységhez kapcsolódó szókincs mindennapos használata nemzetiségi nyelven.

Az óvodai tanulás tartalma

Olyan tapasztalatok, elemi ismeretek, amelyek elsősorban a gyerekek közvetlen (természeti és társadalmi) környezetéből származnak, és az abban való eligazodásukat segítik elő.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- Az utánzós, minta – és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- A spontán játékos tapasztalatszerzés.
Spontán helyzetek:
Játékban tanulás, felnőtt modell követés, utánzás, melyek során a gyermekekben kíváncsiság ébred, tapasztalatokat szereznek.
- A játékos cselekvéses tanulás, sok érzékszervet foglalkoztató megtapasztalás.

Mivel a cselekvéses tanulás egyrészt spontán, másrészt szervezett tevékenység, ezért egész óvodai életünket szervesen áthatja. Feltétlenül építünk a gyerekek élményeire, tapasztalataira.

- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati problémamegoldás.

Motiválás, lehetőségek kihasználása, játékba rejtett tanulás.

A feltételek biztosítása mellett külső készítés. Kérdésekkel, biztatással segítjük a tanulást és a problémamegoldást.

Óvodáskorban a játék a tanulás legmeghatározóbb színtere, hiszen a kisgyerek játéka nem más, mint a valóság egyik feldolgozási módja, azaz tanulása.

Óvodánkban a tanulás a játékon belül biztosított, a játéknak alárendelve érvényesül. Ezért lehet hatásosabb minden más keretben folyó tanulással szemben. A verbális tanulás csak kiegészítésként, a játékbeli tevékenységet szolgálva érvényesülhet, kivéve a szabályjátékban, ahol a szabály ismertetése – verbális tanulás. Miközben a játék megtartja alapvető és elsődleges szerepét, e közben fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermekeket a szervezett tevékenységekhez, de abban olyan játékoságra és motiváltságra törekszünk, hogy az élmény legyen számára, mert csak akkor válik a későbbiekben ismeretté.

Ahogy a gyermek képessé válik a bonyolultabb játékban való részvételre, úgy válik képesebbé a tudatosabb tevékenységek önkéntes vállalására, a tudatos, szervezett tanulás elfogadására.

A tanulás lehetséges formái:

Az ismeretnyújtás az egész nap folyamán mindvégig játékos jellegű marad. A folyamat alapját a motiváció és az óvónő - gyermek kölcsönösen egymásra ható közös tevékenysége képezi (lásd: játékos tanulás). Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek játékosan szerezzenek ismereteket. Természetesen vannak olyan területek a nevelésben, ahol a játékoságra csak részlegesen tudunk építeni. Ezek a területeken az óvónők empátikus készségére van szükség. Pedagógusaink példamutatása segíti a tanulási folyamatot (gondozás, munkajellegű tevékenység).

Szervezési és irányítási formák az óvodai tapasztalatszerzésben:

A felkészülés során felmérjük, hogy a gyermekek tanulási tevékenysége milyen szinten áll, e szerint döntjük el – valamint a témától, a gyermeki adottságoktól, életkortól függően -, hogy az adott foglalkozást kötött vagy kötetlen formában szervezzük.

Kötetlen:

- Időpontja nem behatárolható.
- Többször is történhet ugyanannak a tapasztalatszerzésnek a kezdeményezése.
- Elsősorban a nem elmélyülten játszókra számít az óvodapedagógus.
- A résztvevő gyerekek addig maradhatnak ott, amíg érdekli őket.

- Helyének kialakítása is adott körülményekhez igazodik.
- Időtartama az érdeklődő gyermekek igényétől függ.
- Tapasztalatszerzés menete igazodik a gyermekek érdeklődéséhez.

Kötött:

Természetesen nem zárjuk ki a tapasztalatok utólagos tudatosítását, rögzítését, rendszerezését kötött formában is.

- Mindenki számára egyszerre kezdődik és fejeződik be.
- A foglalkozás tevékenységsora kötött, előre meghatározottan történik.

Tanulási módszerek:

A tanulás módszerei sajátos, tervszerű pedagógiai eljárások, amelyek a nevelő ismeretnyújtó, irányító, és a kisgyermek ismeretszerző tevékenységét segítik, azaz a tanítási-tanulási folyamat sikerét biztosítják. Módszerként említhető eljárások egész rendszere tárul elénk a jelenlegi nevelőmunkában. A sokféle módszer szükségessé teszi, hogy valamilyen módon rendszerezzük, eligazodjunk közöttük.

A szerint próbáljuk meg rendszerezni a tanulási módszereket, hogy a tanulási folyamat melyik mozzanatában (milyen feladatok megoldásában) vannak segítségünkre.

a.) Az új ismeretek feldolgozásának módszerei:

- elbeszélés, leírás, magyarázat
- beszélgetés, vita
- bemutatás, szemléltetés: maga a tárgy (dolog, tevékenység), modell, kép, dia, mozgókép, grafika
- a gyermekek önálló megfigyelései, tapasztalatai

b.) Az ismeretek megszilárdításának, a jártasságok, készségek kialakításának módszerei:

- ismétlés
- gyakorlás: utánzó vagy alkotó

c.) Az ellenőrzés és értékelés módszerei:

- folyamatos megfigyelés, nyomonkövetés – ezek összegzése írásban
- pozitív-negatív értékelés szóban (dicséret, elmarasztalás a gyermek érzelmi-értelmi fejlettségének figyelembe vételével)
- értékelés írásban, fejlesztési terv kidolgozása az értékelés eredményének tükrében, a nevelő konkrét feladatainak megjelölésével

Akkor megfelelő a pedagógus módszerválasztása, ha az a gyerek számára a saját érettsége szerinti nyugodt fejlődést biztosítja, valamint természetes úton ad lehetőséget a tapasztalásra, a gyerek cselekvésére, mozgására.

A módszerek megválasztását a gyermek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az eljárásokat a mindenkor adott szituációnak megfelelően kombináljuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek tapasztalatai rendeződnek.
- Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelő-képességük.
- Tartósabbá válik figyelmük, emlékezetük.
- Gazdagodik fantáziájuk.
- Fejlődik beszédük, gondolkodásuk.
- Képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.
- Szociálisan és mentálisan iskolára éretté válnak.

5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE ÓVODÁNKBAN

5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

5.1.1. Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése

A községünkben élő, az óvoda Alapító Okiratában foglalt sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer – és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg – a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével, amely az integrálhatóságot is meghatározza.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és írásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az óvodai nevelő munka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó és befogadó az eredményeket értékelő környezet segíti
- a gyermek iránti elvárást fogyatékosságának jellege, sajátossága határozza meg

- terhelhetőségét értelmi, érzelmi állapota, fizikai, pszichomotoros tempója, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei határozzák meg

Az SNI gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő nevelésük.

A Szakértői Bizottságok által diagnosztizált SNI gyermekekről napi fejlesztési tervet készítünk, megfigyeléseinket is ebben a dokumentumban rögzítjük.

A tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló (iskolakezdésre felkészítő foglalkozások) célzott, felkészítő foglalkozásokat biztosít az óvoda, a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportfejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógia tanár szükséges, akinek közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együttthaladás lehetősége tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a habilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az eltérő mértékhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A gyermek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.
- A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező – gyógypedagógiai tanár/terapeuta.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének **elvei, feladatai** az óvodai nevelés során:

Testi fogyatékos - alapító okiratunkban motoros funkciók specifikus fejlődési zavarai (mozgásukban gátolt gyerekek, organikus okokra visszavezethető: mozgáskoordinációs zavar, mozgástervezési nehézségek, szenzomotoros integrációs problémák, ortopédiai rendellenességek) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosít:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére,
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére,
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzóság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Az autista, autisztikus gyermek. Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, a sikeres kommunikációs eljárások megtalálása és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

5.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése

A szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesítő, társaskapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdő gyermek, akinek közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célja: • a társadalmi normákhoz optimálisan igazodó magatartásformák elérése. Jelenlegi személyi és tárgyi feltételeink mellett csak olyan, enyhe fokban sérült

gyermeket tudunk fogadni, akik a későbbiekben iskolai tanulmányaikat normál illetve integrált osztályban tudják folytatni.

A tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló (iskolakezdésre felkészítő foglalkozások) célzott, felkészítő foglalkozásokat biztosít az óvoda, a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl.

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógus feladatai:

- a pozitív tulajdonságok kiemelésével a személyiség komplex fejlesztése,
- a különbözőség elfogadtatása, kezelése,
- a különbözőséget elfogadó környezet megteremtése,
- az alkalmazkodóképesség, önállóság fejlesztése,
- egyénre szabott programok készítése,
- a szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése,
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba

5.1.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

A Nemzeti Tehetség Program és az új köznevelési törvény (2011/CXC.) alapján a tehetségsegítés feladatából az óvoda az elindítási éveket kapja. Az óvodai nevelés során középső és nagycsoportban már bizonyos jelek alapján megmutatkozhat a tehetségígéretes gyermek, legkorábban mozgás, zene, tánc terén. A mindenkor Éves munkatervünkben foglalmazzuk meg a tehetséggondozásra szervezett foglalkozásokat, tevékenységeket.

Tehetségígérethez utaló tulajdonságok:

- Testi, fiziológiai szinten: általában egészséges, harmonikus szervezet, jól működő érzékszervek és idegrendszer.
- Pszichomotorikus szinten: fejlett, összerendezett mozgásrendszer, járás.
- Intellektuális, érzelmi, akarati szinten: sokoldalú, majd valami iránti tartós, különös érdeklődés, kötődés, kíváncsiság, sikerélmény-éhség, erős motiváció, elkötelezettség, erős akarat, türelem, kitartás, bizonyos önfegyelm. Megfelelő

reakciók pozitív és negatív élményekre, érzelmi stabilitás. Kreativitásra utaló jegyek: feladatok többféle megoldása, gondolkodásbeli rugalmasság, találékonyság, eredetiség, humor, többlet energia.

- Nyelvi szinten: fejlett beszédkészség, gazdag szókincs, jó emlékezet, gyors felfogás.
- Közösségi szinten: együttműködési készség, szervezőkészség, nyitottság.
- Erkölcsi, morális szinten: a felnőtt erkölcsi normarendszerhez való alkalmazkodás, megbízhatóság.

Ha a felsorolt tulajdonságok közül egy gyermek a nála idősebb korosztályra jellemző színvonalat mutatja, nagyon valószínű, hogy képességei megfelelő fejlesztés esetében tehetséggé bontakoztatható ki. A tehetségügy felkarolásának érdekében feladatunk úgy szervezni óvodai életünket és programjainkat, hogy biztosítsuk a 3-7 éves gyermekek személyiségének kibontakozását. Szemléletünk alapja az, hogy a kisgyermek a szabad játék során fejlődik és érik leghatékonyabban. Ezért a délelőtti, tervezett foglalkozások keretében olyan tevékenységeket szervezünk és kínálunk nekik, amelyek komplex módon felölelik a nyelvi, zenei, térbeli-vizuális, testi-kinesztetikus, logikai, természeti tehetségterületeket. Az interperszonális és intraperszonális képességek fejlesztését pedig beépítjük az összes óvodai tevékenységbe.

Amire támaszkodunk helyi nevelési rendszerünkben a tehetségigéreték személyiségének kibontakoztatásában:

- Egyéni fejlődés megfigyelési napló vezetése: első lépés a gyermek személyiségjellemzőinek beazonosítása, majd egyéni, erősségekre épített fejlesztés.
- Család és óvoda egymásra épülő nevelése, a szülők rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődési változásairól, fejlesztési lehetőségeiről.
- Pozitív szemléletű megerősítések, differenciált tanulástartalmak és teljesítményértékelések, versenyhelyzetek teremtése.
- Tanulási formák (egyéni, mikrocsoportos és frontális) arányának megfelelő megválasztása, ezek irányítási különbsége.
- Motivációs módszertár folyamatos bővítése. A gyermeki kreativitás támogatása annak érdekében, hogy a tehetségigéretes gyermek, kellő magabiztossággal, ön-erősséggel léphessen iskolába.

5.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Meghatározások, fogalmak:

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, (Gyermekevédelmi tv.)

A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló, hallgató meghatározása

Hátrányos helyzetű **az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám **alacsony iskolai végzettsége**, ha a gyermeket együtt nevelő **mindkét szülőről**, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – **önkéntes nyilatkozata alapján** – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor **legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel** rendelkezik,

Az iskolai végzettségéről szóló nyilatkozat megtétele továbbra is önkéntes alapon történik.

b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám **alacsony foglalkoztatottsága**, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szociális törvény. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres **gyermekvédelmi kedvezmény** igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig **álláskeresőként nyilvántartott** személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában **szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben** vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükség lakásban, illetve olyan **lakáskörülmények** között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

*Az igazolás módja a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégia szegregátum meghatározása alapján, vagy ennek hiányában a lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények tekintetében az elvégzett vagy beszerzett, **környezettanulmány**. A környezettanulmány elvégzésére a települési önkormányzat jegyzője felkérheti a gyermekjóléti szolgálatot.*

Halmozottan hátrányos helyzet

„Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fenti a) - c) pontokban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll,**

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az **utógondozói ellátásban** részesülő és **tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.”

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg **kérelemre** – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal **egyező időtartamra (egy évre)** – megállapítja a gyermek, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

5.3. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása általános járóbeteg-szakellátásban vagy általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a 36 nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól. Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a felmentést engedélyező szerv (a fővárosi és megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala) az óvodai foglalkozásokon való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére

- tanácsadást,
- konzultációt biztosít, továbbá
- terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

6. GYÓGYPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Cél: Az óvodai nevelés befejezésekor a gyerekek rendelkezzenek az életkoruknak és a magyar nyelvnek megfelelő hangképzéssel, aktív és passzív szókinccsel, nyelvi fejlettséggel, beszédészleléssel, beszéd és szövegértéssel.

Feladat:

- **Logopédia terén:** cél, a beszéd alaki és tartalmi részének korrekciója a már kialakult beszédhibák, nyelvi zavarok korrekciója, szűrővizsgálat elvégzése, célzott logopédiai terápia alkalmazása.
- **Értelmi képességek fejlesztése:** kognitív területek (észlelés, figyelem, megfigyelőképesség, memória, gondolkodás).
- **Mozgásos fejlesztés terén:** a szenzomotoros integráció megfigyelése adott szempontok alapján terápia alkalmazása.

7. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

Célunk: a gyermeki jogok és érdekek érvényre juttatása, a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Minden óvodapedagógus és óvodai dolgozó kötelessége a rábízott gyermek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

Alapelv tehát:

- Minden gyermeket érintő döntésben „a gyerek mindenek felett álló érdekeit” kell figyelembe venni, azt más érdek nem előzheti meg.
- Biztosítani kell a gyermekeket megillető jogok érvényesülését fajra, nemre, vallásra, származásra való tekintet nélkül.
- Tiszteletben kell tartani a gyermek személyiségét és családja világnézetét.
- A gyermekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti. A gyermeknek joga, hogy a nevelési intézményben, biztonságban és egészséges környezetben nevelődjön.
- A gyerekeket védeni kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- Személyes dolgokat kezelni csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően a szülőket tájékoztatni kell.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén:

1. szint az óvodapedagógus, ahol az óvónőknek elsőként adódik alkalmuk:

- a gyermek és a szülők jelzéseinek fogadására
- a hátrányos, veszélyeztetett helyzet felfedezésére
- az ebbe a körbe tartozó gyermekek személyiségéhez illeszkedő differenciált és egyéni fejlesztésre

Feladata:

- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt feladat a befogadó környezet megteremtése.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesz az óvodavezetőnek.
- Miután felismerte a hátrányos helyzet, és a veszélyeztetettség okozta tüneteket és okokat, és amennyiben a pedagógiai eszközök már nem segítenek, bejelentési kötelezettsége van az óvodavezető felé, hogy a gyermeknek milyen másfajta (pszichológiai, gyógypedagógiai, gyerekjóléti, stb.) megsegítés szükséges.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja / a gyermekek Fejlődés megfigyelési naplójában feljegyzést készít.

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek speciális fejlesztése, annak írásos nyomon követése.
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolat kialakítása.
- A rendszeres óvodálatogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén jelzi a hiányzást az óvodavezetőnek.

2. szint az óvodavezető vagy a helyettese

- irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát
- a pedagógusoktól beérkező információkat gyűjti
- felveszi a kapcsolatot az illetékes hatóságokkal

Feladata:

- A gyermek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és ellenőrzése.
- Figyelemmel kíséri a községünkben élő óvodás korú gyermekek helyzetét, s a veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételét biztosítja.
- Tanév elején gyermekvédelmi tervet készít, nyilvántartásba veszi, a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekeket. Szükség esetén írásbeli jelzéssel él a Gyerekjóléti Szolgálat felé.
- A gyermekvédelmi feladatokat, tevékenységeket összehangolja az óvónők között.
- Segítségére van a szülőknek a problémáik megelőzésében és megoldásában
- Tájékoztatja a szülőket, hogy problémáikkal milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Felhívja a szülők figyelmét az igényelhető támogatásokra, az igénylés határidejének lejártára.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén kezdeményezi a gyermekvédelmi támogatás megállapítását a jegyzőnél.

8. SZÜLŐK ÁLTAL IGÉNYELT SZOLGÁLTATÁSOK

Szülők által igényelt térítésmentes szolgáltatások.

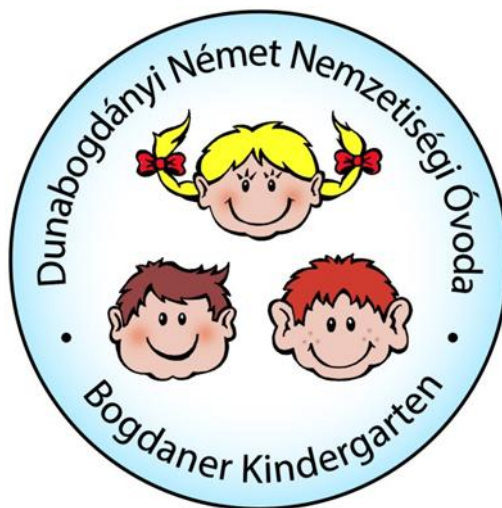
- Úszás
- Hittan
- Nemzetiségi tánc

Szülők által igényelt további szolgáltatások lehetnek (ezek változhatnak):

- Játékos német foglalkozás
- Kézművesfoglalkozás
- Zenés torna

**SZÜLŐK ÁLTAL IGÉNYELT ÉS FINANSZÍROZOTT – NEM KÖTELEZŐ
SZOLGÁLTATÁSOK**

- Bábszínház
- Kirándulások
- Csoportokban szervezett külön programok (pl.: Múzeumlátogatások, Állatkert, Skanzen stb.)

Zweisprachiges Pädagogisches Programm 2022

Deutsche Nationalitätenerziehung im Bogdaner Kindergarten

1. Unser Kindergarten

Dunabogdány, als Teil der Donauknie ist am Fuß der Visegráder Berge, die zum Donau-Ipoly Nationalpark gehören, direkt an der Donauufer. Die Mehrheit der Bewohner ist von deutscher Herkunft, die Zahl der Bevölkerung beträgt ca. 3150 Personen. Unsere Institution steht im Zentrum des Dorfes.

Seit 2021 verfügen wir über 6 Kindergruppen, einen Spielgarten und ein Turnzimmer. Der Spielhof und der Garten bieten einen entsprechenden Bewegungsraum und mit Spielzeuge für Bewegungsentwicklung der Kinder.

Unsere Institution wurde im Jahre 1898 gegründet, damit die deutsche Kinder die ungarische Sprache erlernen, so bereiteten sie für die Schule damals vor. Heute hat sich diese Aufgabe sich so verändert, dass unsere Kinder von uns die Nationalitätensprache und Traditionen lernen, damit ihre Identität auch nicht später in Vergessenheit gerät.

Seit 1970 ist unser Kindergarten ein zweisprachiges Bildungswesen mit Erziehung für Minderheitenwerte. Grundlage unserer Erziehungspraxis ist das Ausbau des Fundaments zur Sprache, zur Umwelt, zur Landschaft, zur emotionalen Verhältnis der hier lebenden Menschen. Wir halten es für wichtig, die Liebe zur Sprache entwickeln, die wir durch Spiele, spielerische Situationen mit viel Lieder, Gedichte, Reime, Märchen den Kindern präsentieren. Die Erziehung geschieht in jeder 6 Gruppen zweisprachig (deutsch-ungarisch), immer unter Berücksichtigung des Alters der Kinder, und vorbehaltend ihre individuelle Entwicklungstakt. Die deutsche Sprache verwenden wir den ganzen Tag in Hinsicht auf die Interesse und Stärke der Kinder. Die Zusammensetzung der Kindergruppen dem Lebensalter nach sollte die jeweiligen Ansprüche befriedigen so können getrennte, teilweise getrennte und gemischte Gemeinschaften vorkommen. Die homogene oder heterogene Zusammensetzung unserer Gruppen bestimmt die jeweiligen Personenzahl.

In unserer Erziehung legen wir den Akzept auf die harmonische Entwicklung der Persönlichkeit der Kinder, d.h. auf Aktivitäten, die Kenntnisse durch Spielen, Erlebnisse und Wahrnehmungen vermitteln und bei denen das individuelle Entwicklungstempo der Kinder in Betracht genommen wird. Wir wollen ein aktives, reiches Kindergartenleben schaffen, in dem das grundlegende und wichtigste Aktivitätsform des Kindes das Spiel angesehen wird. Wir bemühen uns unsere Ziele und Aufgaben durch die Komplexität auf Grund des Prinzips des Spiels zu verwirklichen. Die Erhaltung der körperlichen und seelischen Gesundheit, die gesunde Lebensweise, die Entwicklung für motorischen Fertigkeiten der Kinder betrachten wir als hervorgehobene Aufgaben. Unsere Kinder lernen die Sachen der Welt in ihrer natürlichen Einheit kennen. Wir respektieren die Persönlichkeit und das Interesse des Kindes. Auf das Wechsel der Jahreszeiten, und die Aktualität der Monate, Feiertage bauen sich die Themen, die das Spieltätigkeit bereichern und weiterentwickeln.

Das Teil unserer Erziehungsarbeit ist die differenzierte Erziehung, die die Möglichkeit zur individuellen Entwicklung der Kinder bietet. Da die Kinder den grössten Teil des Tages in unserem Kindergarten verbringen, sind die Zusammenarbeit zwischen der Familie und dem Kindergarten sowie die einander unterstützenden Erziehungen mit grosser Bedeutung. Die in unserem Kindergarten bereits vorhandenen Traditionen stärken die Zusammenwirkung zwischen der Gemeinschaft und der Familie.

Ziele und Aufgaben der zweisprachigen Erziehung in unserem Kindergarten

In Dunabogdany wird in Mundart nur noch von den älteren Urbewohnern gesprochen, der Dialekt ist hier keine lebende Sprache mehr. Der Kindergarten ist für die meisten Kinder der erste Lebensraum, wo sie die deutsche Sprache und Kultur treffen. Wir möchten die Einführung der Pflege der mit der ungarndeutschen Minderheit verbundenen Traditionen und Bräuche mit Einbeziehung der Familien verwirklichen.

Allgemeine Ziele

- die vielfaltige und harmonische Entwicklung unserer Kinder fördern;
- die vollständige Entfaltung der Persönlichkeit der Kinder ermöglichen;
- eine unmittelbare Vorbereitung auf die Eingewöhnung in die Schule sichern

Die Hauptziele unserer Erziehungsarbeit

Gemäss den Richtlinien der Nationalitäten Erziehung im Kindergarten und dem Nationalitätengesetz entsprechend haben wir die folgende Ziele gesetzt:

- Schaffung einer entsprechenden, in zweisprachiger Umgebung gewährleisteten emotionalen Sicherheit;
- die Vermittlung der deutschen Sprache und Kultur der Minderheit zu fördern;
- die Pflege, der dem Lebensalter geeigneten kulturellen Bräuche und Traditionen der deutschen Nationalität;
- Vertiefung des Zusammenhörigkeitsgefühls der Kinder ungarndeutscher Herkunft, Stärkung ihres Identitätsbewusstseins;
- Vorbereitung der Kinder auf einen angemessenen Spracherwerb

Unsere Grundprinzipien und bestimmten Aufgaben für die Verwirklichung der Minderheitenerziehung sind:

- Die Sprachkenntnisse der Kinder stehen beim Antritt des Kindergartens auf unterschiedlichen Entwicklungsstufen. Wir erlauben deshalb die Kommunikationsfähigkeiten der Kinder.
- Die Sprachverwendung wird zu Beginn des Kindergartenlebens den Sprachkenntnissen der Kindergruppen gemäss bestimmt.
- Zum erfolgreichen Spracherwerb wird eine freundliche und liebevolle Atmosphäre geschaffen, welche die Sicherheitsgefühl der Kinder gewährleistet.
- Wir setzen dem Sprachwissen der Kinder angemessene, einfache, wiederkehrende Satzmodelle und Ausdrücke ein. (In diesem Bereich legen wir einen besonderen

Akzent auf die Differenzierung der Kinder ihrem Lebensalter und ihrem individuellen Entwicklungstempo gemäss.)

- Wir regen die Kinder an, ihre Sprachfertigkeit mit der Hilfe der bereits bekannten und geübten Dialoge der wiederkehrenden Situationen zu entwickeln (situative Rede), wodurch ein auf Nachahmung basierender Spracherwerb gewährleistet wird.
- Beim Gebrauch der deutschen Sprache achten wir auf die dem Inhalt entsprechende Mimik und Gestik, die das Textverstehen der Kinder erleichtern können.
- Bei der Vermittlung der deutschen Sprache bestreben wir uns nach einer fehlerlosen Grammatik und einer beispielhaften Aussprache.
- Die Vermittlung der Zweitsprache wird durch alltägliche Themen verwirklicht, die sich aus der näheren bzw. weiteren Umgebung der Kinder bieten. Wir achten darauf, dass diese Themen vielseitig, komplex verarbeitet werden und der mit denen verbundene Wortschatz auf eine spielerische Weise erworben wird.
- Bei der Organisation der Sprachförderung wird das Prinzip der Tätigkeitsorientierung zur Geltung gebracht, d.h. die Sprachvermittlung erfolgt nicht nach schulischen Methoden, sondern immer an Tätigkeiten gebunden.
- Das Leben der Kinder im Kindergarten wird so organisiert, dass der deutsche Sprachgebrauch auch den Alltag der Kinder, so auch die Bereiche der Pflege – und Versorgungsaufgaben umfasst.

Allgemeine Aufgaben unserer Kindergartenerziehung:

Befriedigung der psychischen und sozialen Bedürfnisse unserer Kindergartenkinder, innerhalb dessen:

- Herausbildung einer gesunden Lebensweise,
- Gewährleistung der Emotionalen Erziehung und der Sozialisation,
- Verwirklichung der kognitiven Entwicklung,
- Förderung der Muttersprache,
- Minderheitenerziehung – Bekanntmachung mit der Sprache, der Kultur und den Traditionen der deutschen Minderheiten, in den Kindern die Lust zu denen erwecken.

Unsere Aufgaben auf dem Gebiet der deutschen Sprache:

- mit den reichen Tätigkeitsformen der zweisprachigen Erziehung, das Interesse und die Neugier der Kinder wecken;
- vollständigen und verständlichen Sprechhandlungssituationen durch eindeutige Mimik und Gestik zu sichern;
- Förderung des produktiven Sprechens und die Herausbildung der Sprechfertigkeit der Kinder;
- das spontane, unbewusste, imitative Lernen mit Hilfe von allen Formen der Spieltätigkeit verwirklichen;

- durch situatives und handlungsorientiertes Lernen die deutsche Sprache vermitteln;
- das Hörverständnis durch vielseitige Anregungen, Beschäftigungen schulen;
- in allen Gelegenheiten im Kindergartenalltag die deutsche Sprache verwenden

Die Möglichkeiten der Minderheitenerziehung durch Spielen und Tätigkeiten:

- Schaffung solcher sprachlichen Situationen, die mit Tätigkeiten verbunden sind und den Kindern bei einer entsprechenden emotionalen Sättigung sprachliche Erlebnisse sichern.
- Das Einbauen der Rollensituationen in das Spiel (Sprachsituationen, Begrüßungen, Bitten usw, die im Alltag vorkommen).
- Das aktive Kennenlernen der äußeren Welt durch das Spiel (Jahreszeiten und weitere damit verbundene Themenkreise).
- Darstellende Spiele mit Handlung und Nachahmung, kurze Märchen der Sprachkenntnissen gemäß.
- Kinderreime, Abzählreime mit spielerischer Bewegung.
- Volksverse (in Mundart) kennenlernen.
- Lieder und Singspiele mit Bewegungen, die dem Kennenlernen der Melodie und des Rhythmus der Sprache und der Musik der deutschen Minderheit beitragen.
- Das Kennenlernen und das Bewahren der örtlichen Volkstraditionen, Bräuche und Gegenstandskultur.
- Wortschatzerweiterung durch frei gewählte darstellende Tätigkeiten, mit bewusst angewandten Wörtern.
- Regelspiele kennenlernen.
- Bewegungsspiele auf Basis der Nachahmung.
- Spiele aus den gesammelten alten Spielen, Gesellschaftsspiele.
- Das Kennenlernen der Spiele, Tänze aus dem Volksgut der deutschen Minderheit, einige auch in Mundart.
- Die Aufsuchung derjenigen, die die Traditionen der deutschen Minderheit pflegen, wie z.B. die Grosseltern, die ältere Generation
- Besuch des Heimatmuseums.
- Organisation einer deutschen Minderheitenwoche im Kindergarten.
- Im zweisprachigen Milieu ist es wichtig, dass die Kinder das Nebeneinanderleben verschiedener Kulturen und deren Unterschiede positiv erleben.
- Die Traditionspflege umfasst den ganzen Erziehungsprozeß, sie bereichert die Persönlichkeit des Kindes und baut sich in das volle Tätigkeitssystem der Kinder und der Erwachsenen ein, vervollständigt die Kooperation mit den Familien.

Merkmale der Entwicklung am Ende der Kindergartenzeit:

Entwicklung einer positiven emotionalen Bindung zur Sprache und Kultur der deutschen Minderheit.

- Das Kind verfügt über einen seinem Alter und seinen eigenen Fähigkeiten entsprechenden Wortschatz, der ihm die Vermittlung der erworbenen Kenntnisse in deutscher Sprache ermöglicht.
- Das Kind ist fähig, sich den kommunikativen Situationen entsprechend zu verhalten (Verstehen von einfachen Fragen, Erfüllung von Bitten, Fähigkeit zur Übernahme der Rolle des Antwortgebers).
- Das Kind kennt zahlreiche Lieder, Reime, Verse, Spiele aus der deutschen bzw. ungarndeutschen Kultur.
- Das Kind verfügt über einen seinen individuellen Fähigkeiten und Fertigkeiten entsprechenden passiven Wortschatz.
- Das Kind kennt manche örtliche ungarndeutsche Traditionen, Bräuche, es schätzt und respektiert diese.

2. Die Organisation des Kindergartenlebens

Zu der gesunden Entwicklung des Kindes sichern die Voraussetzungen der Tagesablauf und Wochenplan, mit Planen und Organisieren von differenzierten Tätigkeiten, die in einer angemessenen Zeitraum parallel laufen.

2.1. Tagesablauf

Für das Kind bietet Sicherheit das begründete und konsequente, aber flexibel behandelte Gewohnheitssystem. Es hilft ihm, in der umgebenden und weiteren Umgebung den Grundregeln vom zwischenmenschlichen Kontakt anzueignen. Durch gegenseitige Berührung entwickelt sich aus dem Gewohnheitssystem und Miteinanderleben ihr Normsystem, das der Grund der nächsten Entwicklungszeit, der Schulalter ist, und in einem der Basis des Erwachsenwerdens ist.

Der Tagesablauf richtet sich nach verschiedenen Tätigkeiten und nach individuellen Bedürfnisse des Kindes. Anpassend der Jahreszeiten, berücksichtigend der Besonderheiten des Kindergartens und die Bewegungsbedürfnisse des Kindes entsprechend planen wir den Tagesablauf der Gruppen.

Ziel der Erziehung: Ausbilden von angemessenem und regelmäßigem Lebensrhythmus, von richtigen Tagesablauf.

- In unserem Kindergarten organisieren wir teilweise das Kindergartenleben in der Minderheitensprache.
- Es ist wichtig, die innere Verhältnisse zwischen den Tätigkeiten auszubilden (besonderen Rolle des Spieles/Freispieler).
- Die erhöhte Bewegungsfreiheit gehört zur Eigenschaften dieses Alters. Zur Erfüllung der Bewegungsbedürfnis kann durch Sicherung der alltäglichen Bewegungsmöglichkeiten der Kinder, mit Bewegung auf dem Hof, mit Sportunterricht verwirklicht werden.
- In der Organisation des Kindergartenlebens spielt die Pflege eine besondere Rolle. Bei der Planung berücksichtigen wir die Zeitbedürfnis der Kinder für hygienische Versorgung.
- Mit Anschaffung von hygienischen Bedürfnissen sichern wir den Mittag- und Zwischenmahlzeit.
- Die Ruhe der am Nachmittag ist ein biologisches Bedürfnis, ihre Zeitdauer hängt vom Schlafbedarf der Kinder ab.
- Die Tätigkeiten können ins Spiel integriert organisiert werden, es gibt Möglichkeiten auf Einzeltätigkeiten und Tätigkeiten in Mikrogruppen. Neben den Einzelentwicklungen und Entwicklungen in Mikrogruppen wird von der Kindergärtnerin eine frontale Förderung bestimmt. In unserem Tagesablauf hat die ungebundene, aber motivierte freie Bewegungstätigkeit der Kinder eine bedeutende Rolle.

Vorschlag der Durchführung eines Tagesablaufes

6⁰⁰ – 8⁰⁰

- Zusammengezogene Versammlung der Kinder

8⁰⁰ – 12⁰⁰

- Parallele Tätigkeiten: Spiel/ Freispiel in Gruppenraum und im Freien
- Frühstück
- Von der Kindergärtnerin angebotene, zur Wahl stellende Aktivitäten
- Bewegungsentwicklung (obligatorisch oder angeregt)
- Spielen im Freien oder Wandern, Spaziergänge

12⁰⁰ - 13⁰⁰

- Körperpflege
- Mittagessen

13⁰⁰ – 15⁰⁰

- Ruhe, Schlaf mit Märchen und mit Schlaflied

15⁰⁰ – 16⁰⁰

Parallele Aktivitäten

- Körperpflege
- Jause
- Freispiel (vorgeschlagenen Aktivitäten) abhängig vom Wetter in Gruppenraum oder im Freien.

16⁰⁰ – 17⁰⁰

- Spiel im Gruppenzimmer oder im Freien (zusammengezogen)

Die Kindergärtnerin der einzelnen Gruppen arbeiten selbst die ideale Tagesablauf für die Kinder mit Ansicht der breiten Zeitraum aus, die nach jahreszeitlichen Ansprüche zu verändern ist.

2.2. Wochenplan

Der Wochenplan ähnlich der Tagesablauf hilft zur Kontinuität, Regelmäßigkeit, Ruhe in den Gruppen der Kinder bei, und bietet die Möglichkeit zum Organisieren des alltäglichen Leben der Kinder mithilfe von Gewohnheit System. Die Kindergärtnerinnen erstellen den Wochenplan so, dass sie dabei die Besonderheiten der Altersgruppen berücksichtigen. Es ist möglich, für ein oder zwei Wochen im Voraus folgende Sachen zu planen:

- Wir gruppieren die Aufgaben um ein Thema.
- An einem Tag der Woche ist Sportunterricht obligatorisch.
- In Formen der Aktivitäten des Kindergartenlebens gilt der Gebrauch von ungarischen und deutschen Sprache. Das Verhältnis der Verwendung von zwei Sprachen wird im pädagogischen Programm am Anfang des Kindergartenlebens bestimmt. Wir verwenden die deutsche Sprache flexibel anhand des Alters und Entwicklung während des Tages. Wir sichern die sprachfreudige Gruppenatmosphäre, wo die Kindergärtnerin das Sprachmodell ist.

2.3. Feiertage im Kindergarten

Das Fest bietet aus pädagogischem Gesichtspunkt besondere Chancen für die Erziehung. Zur Vertiefung der gesellschaftlichen Merkmale und ästhetische Erlebnisse kann es kommen.

Das Fest überholt eine lange Vorbereitungsphase, die die emotionale Übereinstimmung der Kinder und die Vertiefung entsprechend ihrem Alter sichert. Bei der Stärkung der Zusammenarbeit zwischen dem Kindergarten und Eltern hilft ihre Beteiligung jeweils ein Fest organisieren.

2.3.1. Obligatorische Feiertage

Geschlossene Feiern:

Teilnehmer sind Kinder und Erwachsene der Kindergartengemeinschaft, bzw. eingeladene Gäste (Schüler etc.):

- Weihnachtsmann
- Gemeinsame Fest für Warten der Weihnachten im Kindergarten
- Fasching
- 15. März
- Ostern
- Tag der Erde
- „Tag der Märchen“(Geburtstag von Benedek Elek am 30. September)
- Nationalitäten Woche
- Tag der Kinder
- Geburtstage

Offene Feiertage:

Teilnehmer sind Kinder und Erwachsene der Kindergartengemeinschaft zusammen mit den Familien (Art und Zeitpunkt der Organisation mindestens eine Woche vor dem Feiertag auch schriftlich erklären)

- Martinstag
- Weihnachten
- Tag der Mütter (in der Kleingruppe am Vormittag)
- Abschlussfeier

2.3.2. Vorgeschlagene Feiertage

Empfohlene Feiertage

- Welttag des Wassers
- Tag der Vögel und Bäume
- Welttag der Tiere
- Welttag der Umweltschutz
- „Ovi-Fest“

Im jährlichen Arbeitsplan des Kindergartens definiert man konkret die Aufgaben, die Ziele und Verantwortliche der illustrierten Tage und Feiertage.

Aufgaben:

- Deutsche Lieder, Sprüche, Gedichte, Spiele tauchen bei jedem Feiertag im Kindergarten auf.
- Während der Vorbereitungen auf das Fest nutzen wir beide Sprachen.

- Pflege der Traditionen – damit befördern wir auch die positiven Einstellung zu der deutschen Sprache

3. Tätigkeitsformen in der Spracherziehung unseres zweisprachigen Kindergartens

3.1. Spieltätigkeit

Spielen ist eine elementare Lebensäußerung und die dem Kind geeignete Form der Auseinandersetzung mit der Umwelt. Das Kind verwirklicht sich im Spiel auf vielfältige Weise.

Spielen ist eine spezielle Form des Lernens. Spielen als Lernen bedeutet ein spontanes und eigenständiges Tun vom Kind. Das Kind ist neugierig, will die Umwelt entdecken, um ist dabei voller Spannung, Erlebnishunger und Wunsch nach schöpferischer Tätigkeit.

Das Freispiel

Das Freispiel hat in der Spracherziehung eine erhebliche Rolle und unsere dazu gehörenden Aufgaben sind die folgenden:

- die Bedingungen zum Spiel sichern,
- den Kindern vorschnell keine Anleitungen geben,
- die Kinder in ihrem Spiel anerkennen als Verstärkung und Ansporn zu weiteren Spielaktivitäten.
- unsere Aufgabe ist auch ein gelenktes Spiel zu planen und mit den Kindern durchzuführen.

Gelenktes Spiel

Gelenktes Spiel nennt man solche spielerische Tätigkeit, das die Kinder oder der Kindergärtnerin anbietet. Spielführung der Kindergärtnerin und derer Wirkung auf das Spiel:

- indirekte Wirkung
- direkte Wirkung

Das gelenkte Spiel hat faßt die selben Merkmale wie das Freispiel:

- die Kinder können sich frei entscheiden, ob sie die Angebote der Kindergärtnerin annehmen, die Erfahrungen und Erlebnisse der Kinder werden verarbeitet,
- die Wiederholung der Spiele führt zum Sicherheitsgefühl, zum Wohlfühlen und zur Ausgeglichenheit,
- die verschiedenen Formen des Spiels zeigen den Ernst der spielenden Betätigung, die Freude und Interesse an Tätigsein,
- während dieser Spiele lernen die Kinder spontan, imitativ

Die Hauptformen des gelenkten Spieles, die in unserem Kindergarten täglich vorkommen, sind die folgenden:

- Funktionsspiele,
- Rollenspiele, Dramatisierung, Handpuppenspiele,
- Kreisspiele,
- Bewegungsspiele,
- Regelspiele.

Die Funktionsspiele (Fingerspiele, Geschicklichkeitsspiele, Sinnes- und Gedächtnisübungen) können wir mit den einzelnen Kindern tagtäglich üben. Durch die Wiederholung werden diese Spiele schnell erlernt. In diesen Spielen können die Kinder die gut artikulierte Aussprache der Kindergärtnerin nachahmen und dadurch eine positive Einstellung zur Sprache gewinnen. Diese Funktionsspiele erweitern nicht nur den passiven, sondern auch den aktiven Wortschatz der Vorschulkinder.

In dem Rollenspiel kommen die in den Märchen gehörten Satzmodelle, Dialogen vor. Die Kreis- und Bewegungsspiele haben eine erhebliche Rolle in der sozialen Entwicklung der Kinder. Durch die Wiederholungen wird sich das Sicherheitsgefühl der Kinder gestärkt.

Durch diese Spiele werden die Sitten, Bräuche und Traditionen der deutschen Nationalität bekannt gemacht und gepflegt.

In Hinsicht der Spracherziehung haben in unserem Kindergarten die Regelspiele eine bedeutende Rolle. Durch diese Regelspiele können wir die verschiedenen Themen, die während der bestimmten Anregungen vorkommen, bearbeiten.

Die Regelspiele, die bei uns am häufigsten vorkommen, sind die folgenden:

- Memory,
- Lottospiel,
- Domino,
- Gesellschaftsspiele

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- in dem Spiel der Kinder dominiert das Rollen- und Regelspiel
- die Kinder sind fähig, mit Ausdauer zu spielen, die Normen einzuhalten, Spiele zu ergänzen, anderen im Spiel zu helfen
- sie sind fähig, frei, aus innerer Motivation ein Spiel zu wählen

3.2. Literarische Erziehung

Literatur bedeutet für die Kinder Freude, wodurch sie tagtäglich ästhetische Erlebnisse bekommen. Bei der Auswahl des literarischen Stoffes wird die intellektuelle emotionale und sprachliche Entwicklungsstufe der Kinder beachtet. Solche Werke sollen ausgewählt werden, die sprachliche Kenntnisse enthalten, die lustig, humorvoll, sprachlich einfach, und natürlich sind.

Unser Ziel ist:

- Traditionen zu pflegen,
- zweisprachige Identität anzubahnen.

Unsere Aufgaben sind:

- Erlebnisse sichern, damit die Kinder den literarischen Stoff mit Freude anhören und aufnehmen können,
- Gedichte, Märchen aus dem Schatz der Volkskultur auswählen,
- Wortschatzerweiterung (aktiver und passiver Wortschatz der Kinder wird entwickelt),
- Herausbildung von Sprechfertigkeit und Sprachfähigkeit (Aussprache, Rhythmus, Musikalität der Sprache wird durch Nachahmung geübt),
- Persönlichkeitsentwicklung (die Phantasie und Kreativität wird aufgeregt, Sicherheits- und Zusammengehörigkeitsgefühl wird gestärkt),
- In der Volksdichtung haben Dialekt und Mundart einen festen Platz, die werden auch mit den Kindern weitergepflegt.
- Werken auswählen, die lustig, humorvoll, sprachlich einfach, natürlich sind,
- Die Umwelt bekannt geben.

Die Literatur hat mehrere Gattungen, die den Stoff der Literaturbeschäftigung bilden:

- die Volksreime (Fingerspiele, Kniereiterspiele, Trostreime, Abzählreime, Tischsprüche),
- die Gedichte,
- das Märchen,
- das Bilderbuch.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- Sie hören gern Gedichte und Märchen an, sie sollen innere Bedürfnisse haben diese wiederzuholen
- Sie fühlen den Rhythmus und die Melodie der Sprache, sie sind in der Lage einige Reime selbständig vorzuführen
- Die Kinder erinnern sich an interessante Redewendungen eines Märchens, sie dramatisieren einfache Märchen
- Sie können Volksdichtungen und Abzählreimen auch in Mundart vortragen

3.3. Musikalische Erziehung

Musik ist eine elementare Lebensäußerung der Kinder. Das Kind ist für Rhythmen sehr ausgeschlossen und setzt Musik spontan in Bewegung um. Musik, wie das Spiel ist auch mit Freude verbunden und macht das Kind fröhlich. Die Kinder fühlen sich in der Sicherheit durch Wiederholung.

Unser Ziel ist:

- musikalische Erlebnisse zu sichern
- Entwicklung der Sprachkenntnisse der Kinder mit Reime, Kinderlieder und Spiele
- Entwicklung des Hörens, der Singfähigkeit, des Rhythmus Gefühl, der schönen Bewegung während des Singens.

Stoff der Musikbeschäftigungen sind die folgenden:

- musikalische und rhythmische Fähigkeitsaufgaben,
- Volkslieder,
- Kreisspiele,
- Reime,
- Volkstänze

Unsere Aufgaben sind:

- Die Kreisspiele mit einfachen und harmonischen Bewegungen begleiten
- Die zweisprachige Identität des Kindes anzubahnen durch das Pflegen der Volkskultur in Gesang und einfachen Tänzen
- Verschiedene Stimmen, Töne und Geräusche unterschieden lassen
- Die zum Musikhören ausgewählten Lieder werden aus dem Volksgut gesammelt und nach Möglichkeit in der Mundart, im Dialekt gepflegt

Entwicklungsmerkmale am Ende des Kindergartenerziehung:

- Die Kinder sollen den Unterschied zwischen leise-laut, schnell-langsam, hoch-tief erkennen und vorführen
- Sie sollen ohne Hemmung auch alleine singen,
- Sie genießen das Musikhören,
- Sie sollen mit einigen Schlaginstrumente einfache Rhythmus wiedergeben,
- sie sollen einfache Tanzschritte kennenlernen

3.4. Bildnerisches Gestalten

Das bildnerische Gestalten ist eine Möglichkeit der Kommunikation, die den Spracherwerb bereichert.

Es ist das Bedürfnis des Kindes, seine Gefühle und Empfindungen auszudrücken und darzustellen. Durch dieses Tätigsein verarbeiten sie ihre Erlebnisse, drücken ihre Erfahrungen aus.

Unser Ziel ist:

- mit der Hilfe der verschiedenen Tätigkeiten die Traditionen kennenlernen lassen und pflegen,

- ästhetische Erlebnisse bieten, um im Kind den Wunsch zu wecken, etwas Schönes zu schaffen,
- die ästhetischen Erscheinungen der Umgebung der Kinder wahrnehmen lassen
- Bekanntmachen für die Kinder mit verschiedenen Materialien, Werkzeuge, einfacheren Arbeitselemente, technischen Grundelemente
- Entwicklung der Kreativität.

Unsere Aufgaben sind:

- Sicherung von entsprechenden Platz, Zeit, Atmosphäre und ausreichender Ausrüstung und Materialien im Laufe des ganzen Tages
- Sicherung der differenzierten organisatorischen Formen der Tätigkeiten.
- Vielfältiges Material wird angeboten, damit jedes Kind seinen Fähigkeiten und seinem Entwicklungsstand entsprechend gestalten kann.
- Alle Handlungen sollen mit einfachen Sätze begleitet werden.

Die Formen des bildnerischen Gestaltens sind:

- Zeichnen und Malen,
- Kneten und Formen,
- Auffadeln, Weben,
- Kleben, Schneiden, Falten, Drucken.

Für diese Tätigkeiten nötige Materialien stehen für die freie Verwendung zur Verfügung.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- Die Kinder sind fähig, die formalen Merkmalen der Gegenstände zu benennen.
- Sie können die Farben benennen.
- Sie können die Mitteln und Materialien benutzen und auch benennen.
- Sie freuen sich auf ihr Werk, sie bewundern das Schöne
- Die Kinder können selbstständig zwischen den kennengelernten und erworbenen Techniken wählen.
- Sie können ihr Ziel mit Verwendung natürlichen Mitteln kreativ verwirklichen.
- Sie sind in Platzbildung, in Bau mutig, phantasievoll, kooperativ.
- Ihr visuelles Denken, ästhetische Anspruchsvolligkeit entwickelt sich.

3.5. Bewegungserziehung

Bewegungserziehung bedeutet die Entwicklung der natürlichen Bewegung der Kinder, die Lust zur Bewegung, Entwicklung der körperlichen Fähigkeiten (Stärke, Geschicklichkeit, Schnelligkeit, Ausdauer), die Förderung der geistigen und körperlichen Entwicklung der Kinder.

Unser Ziel ist:

- Förderung der harmonischen, koordinierten Bewegung der Kinder.
- Sicherung der Bewegung in frischer Luft während je längerer Zeitdauer.
- Während der Differenzierung Förderung der Entwicklung von begabten Kinder und Nachholen und Förderung von rückständigen Kinder.

Unsere Aufgaben sind:

- Zusammenstellen von bewegungsentwickelnden Spielen entsprechend dem Alter.
- Schaffen von verschiedenen Organisationsformen im Interesse von differenziertem Befriedigen der Bewegungsanspruch dem Kindern.
- Entsprechende Raum, Zeit und Mittel sichern
- durch interessante Körperübungen wecken im Kind das Bedürfnis nach regelmäßiger körperlicher Betätigung
- Der sprachliche Stoff, die Fachausdrücke des Sportes und die Anleitungen der Kindergärtnerin werden stufenweise eingesetzt.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- Sie verstehen die einfachen Anweisungen.
- Sie sollen die Regeln einigen Bewegungsspielen verstehen.
- Fertigkeiten lassen sich herausbilden, wie Laufen, Springen, Hüpfen, Klettern, Rollen, Werfen, Fangen)
- sie bewegen sich im Freien gern, sie sind widerstandsfähig.
- Ihre Leistungsfähigkeit, die Koordinierung ihre Bewegung und gute Rhythmus erhöht sich.
- Ihre Bewegungserfahrungen erhöht sich.
- Ihre Orientierung im Raum und Zeit, und Ansprüche nach Bewegung entwickeln sich.
- Sie spielen mit Bewegung mithilfe von Kindergärtnerinnen, wobei die Regeln eingehalten werden.
- Sie planen ihre Bewegungen.

3.6. Aktives Kennenlernen der Umwelt

3.6.1. Umwelterziehung

Die Umwelterziehung dient als aktive Kennenlernen der äusseren Welt durch das Spiel. Um diese Themen zu bearbeiten sammeln wir verschiedenene Lieder, Reime, Märchen, Spiele.

Unser Ziel ist:

- Bekanntmachen der Kinder mit ihrer engeren und weiteren Umgebung, Möglichkeit haben, diese zu beobachten und Erfahrungen sammeln,
- durch die elementaren Erfahrungen solche Sprachumgebung schaffen, die den aktiven und passiven Wortschatz der Kinder fördert

Unsere Aufgaben sind:

- dem Lebensalter und sprachlichen Kenntnisse entsprechend die Themen aus der Umgebung der Kinder auswählen,
- Wortschatzerweiterung und die Entwicklung der Sprechfertigkeit,
- den Kindern Impulse zu geben, die zur Erforschung und Entdeckung der Umwelt führen,
- ständige oder gelegentliche Beobachtungen, Experimente führen, Sammlung in natürlichen Umwelt, bzw. in Spielsituationen,
- die Möglichkeiten des eigenen Handelns und Entdeckung der Kinder sichern,
- das Heimatland, die Traditionen, Kulturgüter und deren Schutz kennenlernen, dadurch die zweisprachige Identität der Kinder stärken.

3.6.2. Mathematische Erziehung

Ein spezielles Gebiet der Umwelterziehung bilden die mathematischen Relationen. Die verschiedenen Beobachtungen und Tätigkeiten, mathematische Erfahrungen und Kenntnisse sollen Erlebnisse für die Kinder bedeuten.

Unser Ziel ist:

- durch Beobachtungen und Handeln die Denkfähigkeit der Kinder herausbilden und weiterentwickeln,
- die Entwicklung der Sprechfertigkeit und Wortschatzerweiterung verwirklichen

Unsere Aufgaben sind:

- Entwicklung der Fähigkeiten vor allem der Erfahrung, Gedächtnis, Verstehen,
- Entwicklung der intellektuellen Fähigkeiten (Selbstvertrauen, Ausdauer), Bildung des logischen Denkens der Kinder,
- den Lebensalter entsprechende mathematischen Materialien zusammenstellen,
- die richtige Wahl der Methoden und Werkzeuge, den entsprechenden Organisationsform sichern

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- die Kinder kennen ihre engere und weitere Umgebung,
- Sie kennen in ihrer Umgebung die wichtigsten Institutionen (*Kindergarten, Schule, Kulturhaus, Bücherei, Rathaus*), und Gebäude (*Kirchen, Kapellen*) und sonstige wichtigere Plätze (*Bergwerk, Sportplatz, Bäckerei usw.*)

- Sie kennen grundlegende Aufgaben der Umweltschutz, sie kennen in ihrer Umgebung das Teil des Nationalparks Duna-Ipoly.
- mit Hilfe der mathematischen Relationen (sortieren, ordnen, vergleichen, unterscheiden) werden die Sprachkenntnisse erweitern

3.7. Aktivitäten mit Arbeitscharakter

Unser Ziel ist:

Die Aktivitäten mit Arbeitscharakter der Kinder soll eine spielerische Tätigkeit sein, die sie freiwillig, mit Freude, gern machen. Durch die Lust zur Arbeit bilden sich solche Fähigkeiten, Eigenschaften aus, die die sozialen Kontakte und Pflichten der Kinder positiv beeinflussen.

Unsere Aufgaben sind:

- Planung der verschiedenen Tätigkeiten mit Arbeitscharakter, und die Sicherung dieser entsprechend dem Alter.
- Chancen für die Arbeit erforderlichen Fähigkeiten, Fertigkeiten, Eigenschaften bieten, die auch als Mittel zur Gestaltung der Beziehungen in der Gemeinschaft dienen.
- Schaffen der Aktivitäten mit Arbeitscharakter im Hinblick auf den Alter und der Kraft der Kinder.
- Sicherung der Kohärenz und Kontinuität der Arbeit unter Berücksichtigung der individuellen Merkmale.
- Wir nutzen während dieser Aktivitäten die eigene Sprachentwicklung bei den Kindern aus.
- Wortschatzentwicklung auf deutscher Sprache, Anregungen auf kleinere Aktivitäten
- Wir nutzen die täglichen Gelegenheiten (Selbstbedienung, Dienst, Pflanzenpflege) zur individuellen Entwicklung, korrigieren die Fehler der Kinder

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung:

- Die Kinder können einfache Aufgaben auf Deutsch verstehen
- Die Kinder nutzen die deutsche Sprache (z.B.: beim Tischdecken)
- Die Kinder finden die deutsche Sprache während diesen Aktivitäten natürlich.

Die mengenmäßige und förmliche Verhältnisse in unseren Umwelt

Unsere Aufgaben sind:

- Ein spezielles Gebiet der Umwelterziehung sind die elementaren mathematischen Relationen, die während einer Tätigkeit festgelegt werden.

- Durch diese Relationen wird die Denkfähigkeit des Kindes herausgebildet und weiterentwickelt.
- Die Kindergärtnerin stellt Aufgaben, bei denen gemeinsame Merkmale oder gemeinsame Eigenschaften zu berücksichtigen sind.
- Die Kinder lernen das Sortieren, Ordnen, Zuordnen, Unterscheiden, Vergleichen, Schätzen und Messen.
- Dabei Werden die Sprachkenntnisse erweitert. (z.B.: durch Adjektive, wie groß-klein, lang-kurz, mehr-weniger usw.)

Entwicklungsmerkmale am Ende des Kindergartenerziehung:

- Die Kinder arbeiten mit Freude.
- Sie sind in der Lage ihre persönliche grundlegende Bedürfnisse zu befriedigen.
- Sie schalten in die gemeinsame Aufgaben ein.
- Sie werden anspruchsvoller beim Ordnunghalten ihrer engeren Umgebung.
- Sie helfen den Kleineren, den Menschen in Not.
- Sie machen die Tagesarbeit selbständig, anspruchsvoll, verpflichtmässig.
- Die Häufigkeit von Aktivitäten, derer Wirkung stärken in den Kindern die unterschiedlichen Merkmale vom Spiel.
- Sie mögen Überraschungen, sie bereiten es für Jüngere wie auch für Erwachsene vor. Sie unterscheiden geometrische Formen, gruppieren sie nach bestimmten Eigenschaften.

3.8. Lernen während der Aktivitäten

Unser Ziel:

Erwecken und Befriedigung des Wissensgiers – bauend auf das Neugier und Nachahmungslust der Kinder – durch verschiedene Aktivitätsformen, die ihre geistigen Fähigkeiten entwickeln: Wahrnehmung, Erkenntnis, Beobachtung, Aufmerksamkeit, Gedächtnis, Phantasie und Denken.

„Die Denkweise der Kinder im Kindergarten ist anschaulich: es baut sich auf Wahrnehmung, Erkenntnis, Beobachtung, oder durch Erinnerungsbild. Die Wahrnehmung, Erkenntnis, Beobachtung müssen erklärt werden, weil darauf die Entwicklung von Erinnerung, der Phantasie und Denken beruht. Die Entwicklung muss in Aktivität System des Kindergartenlebens verwirklicht werden, eingebettet im Alltag und Spiel. (Balázsne Szűcs Judit)

Ein breites Spektrum von Aktivitäten, in denen die Kinder Wissen erwerben – soll Möglichkeit für Befriedigung der Interesse, für Erfahrungserwerb, für Erlernen, für Freude des Denkens, für Bilden, für Entdeckung der menschlichen und materiellen Umgebung bieten.

Unsere Aufgaben sind:

Die Verantwortung der Rolle der Kinderpädagogin beruht darauf, sich an den Bedürfnissen der Kinder im Fall von individuellem Individuum auch anzupassen. Sie passen sich den Bedürfnissen des Individuums an, während sie auch ihren Lust zum Lernen formen.

- Entwicklung der intellektuellen Fähigkeiten.
- Erfüllen der Wunsch nach Kennenlernen, Begehrung, Neugier und vielfältige Interessen der Kinder.
- Möglichkeit bieten für die Kinder zum Erleben solcher Situationen, in der sie die Freude der Entdeckung und Forschung erleben können.
- Sicherung der entsprechenden Tätigkeiten nach individuellem Interesse der Kinder.
- Entwicklung der Selbständigkeit, Aufmerksamkeit, Ausdauer, Genauigkeit, Aufgabenbewusstsein der Kinder.
- Hilfe leisten bei solchen Erfahrungserwerb, in dem das Kind seine eigene Leistungsfähigkeit kennenlernen kann.

Mögliche Formen des Lernens im Kindergarten

Das Spiel kann bewusst im Lernen eingesetzt werden:

- Spontanes Lernen im Spiel.
- Möglichkeit des Lernens ausnutzen im Spiel.
- Integriertes Lernen im Spiel.
- Lernen eingebettet im Spiel.
- Lernen auf Spiel bauend.
- Einnehmen des spielerischen Elementes ins Spiel.

Formen von Organisation und Verwaltung während des Erfahrungserwerbs im Kindergarten:

Informelles:

- Zeitpunkt kann nicht begrenzt werden.
- Es kann mehrmals geschehen, dass man den gleichen Erfahrungserwerb fordert.
- Der Kinderpädagogin rechnet vor allem nicht mit denjenigen, die vertieft spielen.
- Die teilnehmenden Kinder bleiben dort so lange, bis sie sich dafür interessieren.
- Schaffen des Raumes auch für Gegebenheiten.
- Zeitdauer hängt von den Bedürfnissen des Interesses der Kinder ab.
- Der Prozess des Erfahrungserwerbes passt sich dem Interesse der Kinder.

Formelles:

Natürlich schließen wir die spätere Bewusstheit, Fixierung und Systematisierung der Erfahrungen auch in gebundenen Formen ein.

- Für alle beginnt es auf einmal und endet.
- Die Aktivitäten Reihe der Beschäftigung ist festgelegt, es passiert so wie es vorher geplant war.

Merkmale der Entwicklung am Ende des Kindergartenalters:

- Die Erfahrungen der Kinder ordnen sich an.
- Ihre Wahrnehmung, Erkenntnis, Beobachtungskompetenz wird genauer.
- Ihre Aufmerksamkeit und Erinnerung wird dauerhafter.
- Ihre Phantasie wird reicher.
- Ihre Rede und Denken entwickelt sich.
- Sie sind in der Lage, Probleme zu erkennen und zu lösen.
- Sie werden schulreif in sozialen und geistigen Hinsicht.

4. Kontakte

4.1. Der Kindergarten und die Familie

Wir respektieren, dass die Erziehung des Kindes vor allem das Recht und Pflicht der Familie ist. Der Kindergarten erfüllt eine zusätzliche unterstützende Rolle. Der Kindergarten baut auf die familiäre Erziehung. Die Kinder kommen aus verschiedenen Familien, aus unterschiedlichen finanziellen und sozialen Verhältnissen. Wir müssen die Familien und die Kinder kennenlernen, damit wir im Interesse der wirksamen Erziehung in nebengeordneten Partnerschaft mit den Eltern zusammenarbeiten können.

Unser Ziel ist:

in der Beziehung zwischen dem Kindergarten und der Familie, dass die Kindheit soll die heitere Welt des Spiels, der Träume und des Lernens sein und bleiben.

Formen der Kontaktaufnahme:

- Aufnahmegespräch: gegenseitiger Informationsaustausch (Hausordnung)
- Kindergartenbesichtigung: Einblick in den Kindergarten und dessen Alltag
- Familienbesuche: das erste Treffen zwischen der Familie und den Kindergärtnerinnen
- Elterabende
- Sprechstunden
- Brief für die Eltern : schriftliche Informationen für die Eltern
- „Arbeitsnachmittage“
- Feiertage im Kindergarten
- Gemeinsame Programme
- Spielvormittag(offener Tag)
- Elternbeirat

4.2.Weitere Kontakte

Kinderkrippe: die Erzieherinnen tauschen Informationen über die Kinder

Grundschule-Musikschule: die entsprechende Zusammenarbeit, die gemeinsame Programme helfen den Übergang vom Kindergarten in die Schule zu bewältigen

Deutsche Minderheitenselbstverwaltung: Teilnahme an den Programmen der Selbstverwaltung, finanzielle Unterstützung

Selbstverwaltung: unsere Beziehung ist teils offiziell, teilweise helfend

Gesundheitsorganisationen: Kindergartenarzt, Kinderzahnarzt, Fürsorgerin

Kindergarten – Partnergemeinde Leutenbach – Heimatländer Kindergarten

Felhasznált irodalom:

2011. évi CXCV. törvény - a nemzeti köznevelésről

20/2012 EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet Egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. törvény. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2011. évi CLXXIX. törvény - a nemzetiségek jogairól

Az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja

363/2012. (XII.17.) Korm rendelet

A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai. Szerk.: dr. Kanczler Gyuláné
Budapesti Tanítóképző Főiskola, 1997.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelethez

Az óvodai nevelés programja

Országos Pedagógiai Intézet, 1989.

A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve.

17/2013. (III. 1.) EMMI r

Antal Judit: Itt és most – Mentálhigiéné az óvodában

Barbóri Bt. Győr, 2015

Balázsné Szűcs Judit: *Az ember, aki óvodás*

SZORT BT, 1997.

Balázsné Szűcs Judit: Szabadon, játékosan, örömmel

SZOR BT; 1998. Bp.

Bettelheim Bruno: *A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek*

Gondolat, Bp., 1982.

Dr. Csertő Aranka: *Én és a másik*
Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1991.

Deli Andrásné – Nagy Jenőné: *Útmutató a Nemzeti Etnikai Kisebbségi óvodák helyi nevelési programjának elkészítéséhez* Bp., 1998.

Deutsch im Kindergarten Szerk.: Rosa Mammel
Bp., 1996

Játékszichológia Szerk., Stöckert Károlyné
Eötvös József Könyvkiadó, Bp., 1995.

Karlóczai Marianne: *Komámasszony, hol az olló?*
A szerző kiadása, Bp., 1987.

Kovács György – Bakosi Éva: *Játék az óvodában*
Debrecen, 1995.

Körmöci Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában
Fabula BT 2007.

Körmöci Katalin: Fogalomtár

Kudarac nélkül. Játékszichológiai szöveggyűjtemény. Szerk.: Stöckert Károlyné
Eötvös József Könyvkiadó Bp., 1995.

MÁLYVA program és gyakorlat
VOLÁN Humán Oktatási és Szolgáltató Rt., 1998.

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*
Gondolat, Bp., 1985.

Nagy Jenőné: *Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel*
Szolnok, 1997.

Nagy Jenőné: *Óvodai programkészítés, de hogyan?*
NAT-TAN Sorozat Bp. OKI, 1996.

Napraforgó Művészeti Óvoda Pedagógiai Programja
<http://napraforgoovoda.uw.hu/program.html>

Négyszínvirág: *A vésztői Napköziotthonos óvoda helyi nevelési programja*

Dr. Páli Judit: *Játék, tanulás, játékos tanulás*
Óvodai Nevelés, 1970.

Perlai Rezsőné: *Matematikai nevelés – Gondolkodásfejlesztés az óvodában*
Magyar Pedagógiai Társaság Kisgyermeknevelési Szakosztály, 1990.

Perlai Rezsőné: *A matematikai nevelés módszertana*
Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997.

Porkolábné dr. Balogh Katalin: *Kudarccal az iskolában*
Bp., 1995.

Dr. Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*
Integra-Projekt Kft., Bp., 1993.

Tanulmányok a kisgyermeknevelésről.
Magyar Pedagógiai Társaság Kisgyermeknevelési Szakosztálya

Tevékenységek központú Óvodai Nevelési Program. Szerk.: Fábián Katalin
FABULA Humán Szolgáltató BT., 1998.

Óvodai nevelés játékkal, mesével. Szerk.: Zilahy Józsefné
Iskolafejlesztési Alapítvány, Szorobán Kiadó, 1994.

Óvodavezetői Ismeretek: Minta a helyi nevelési programhoz, komplex prezentációs
program adaptálásával: (Rozmis Attiláné)

Gyermekirodalom
Szerkesztette Komáromi Gabriella, Helikon Kiadó 1999.

Fordulópont 39. –Sorsunk mesekönyve 2008/1

Tóthszöllősyné Varga Tünde: *Mozgásfejlesztés az óvodában*
Magánkiadás 2006

Literatur

2011. évi CLXXIX. törvény - a nemzetiségek jogairól
A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának
irányelve.
17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet

Deutsch im Kindergarten Szerk.: Rosa Mammel

Talabér, Theresia: *Spiel mit dem Wort, Spiel mit der Sprache*

Tompicsné Cziegler Franciska: *Kétnyelvű óvodai program*

Monika Jager – Manz: „Ich sag’ dir was!”

Leitbild und Kinderteneigene Konzeption UDPI, Autonome Region Südtirol Goethe Institut 2012.

Érvényességi nyilatkozat

Az eredeti Nevelési Program 2010. augusztus 31-én érvényét veszítette.

A Nevelési Program 2010. 09.01- 2013. 08.31-ig hatályos.

A módosított Nevelési Program 2013. augusztus 31-én érvényét veszítette.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata és módosítása 2013-ban megtörtént.

A Kétnyelvű Pedagógiai Program 2013. 09.01- 2017. 08.31-ig hatályos.

A módosított Kétnyelvű Pedagógiai Program 2017. augusztus 31-én érvényét veszítette.

A Kétnyelvű Pedagógiai Program kötelező felülvizsgálata: 2016/2017-es nevelési évben megtörtént.

A Kétnyelvű Pedagógiai Program 2017. szeptember 1- 2019. 08.31-ig hatályos.

A módosított Kétnyelvű Pedagógiai Program 2019. augusztus 31-én érvényét veszítette.

A Kétnyelvű Pedagógiai Program kötelező felülvizsgálata: 2018/2019-es nevelési évben megtörtént.

A kétnyelvű Pedagógiai Program 2019. szeptember 1 – 2022. 10. 31-ig hatályos.

A módosított Kétnyelvű Pedagógiai Program 2022. október 31-én érvényét veszítette.

A Kétnyelvű Pedagógiai program kötelező felülvizsgálata: 2021/2022-es nevelési évben megtörtént.

Jelen Kétnyelvű Pedagógiai Program 2022. november 1-től visszavonásig érvényes.

Jelen Kétnyelvű Pedagógiai Program 2025. szeptember 1-től visszavonásig érvényes.

A helyi Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változások
- hálózathibák, leépítés
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

Legitimációs záradék

1. A Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda Kétnyelvű Pedagógiai Programjának módosítását a mai napon jóváhagyom.

Dunabogdány,

.....

igazgató

2. A Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda nevelőtestülete az intézmény Kétnyelvű Pedagógiai Programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Dunabogdány,

.....

nevelőtestület képviselője

3. A Dunabogdányi Német Nemzetiségi Önkormányzat az intézmény Kétnyelvű Pedagógiai Programjának módosításával kapcsolatos egyetértési jogát gyakorolta.

Dunabogdány,.....

.....

Dunabogdányi Német Nemzetiségi
Önkormányzat Elnöke

4. A Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda szülői szervezete az intézmény Kétnyelvű Pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Dunabogdány,

.....

Szülői Szervezet képviselője

5. A Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda Kétnyelvű Pedagógiai Programjának módosítását, melyet az intézmény nevelőtestülete elfogadott, az intézmény vezetője jóváhagyott, a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Dunabogdány,

.....

Fenntartó képviselője

